

PORILAINEN

Syyskuu 3 2021

www.maavoimat.fi/porin-prikaati

TYÖKOKEMUSTA, JOTA ET KOTIMAASTA SAA

Haemme kriisinhallintatehtäviin eri alojen ammattilaisia mm. sairaanhoitajia ja kuljettajia. Lue lisää: rauhanturvaajaksi.fi.

Haku käynnissä 24 h

Katso videot

www.youtube.com/puolustusvoimat

Puolustusvoimat

› Tee työtä, jolla on tarkoitus.

PORILAINEN
Toimitus 27801 SÄKYLÄ

JULKAISIJA
Porin prikaati ja
Porin prikaatin kilta ry.

JOHTOKUNTA
Puheenjohtaja
Eversti
Vesa Valtonen
Varapuheenjohtaja
Joni Lindeman

taloudenhoitaja
Tiina Tuominen

PÄÄTOIMITTAJA
everstiluutnantti
Matti Honko
puh. 0299800 (vaihte)

TOIMITUSSIHTEERIT
porilainen.porpr@mil.fi
Sanna Närä
Annu Porttila

AVUSTAJAT
Olli Alho
Esa-Pekka Avela
Seija Heiska
Kari Nummila
Markku Heinonen
Tuula Rahkonen
Asko Tanhuanpää
Matti Vihurila

TAITTO
Simo Nummi
puh. 040 532 5815
simo.nummi@
mainosnummi.inet.fi

OSOITTEENMUUTOKSET
porilainen.porpr@mil.fi

TALOUDEHOITAJA
Tiina Tuominen
porprkilta@outlook.com
puh. 040 505 6392

PANKKI
FI04 4456 0010 0941 50
FI90 1131 3006 1029 52

KIRJAPAINO
Suomen Uusiokuori Oy

PORILAINEN

Alokkaiden lupaus kaikui elokuussa taas varuskunnassa ja kotijoukoille livestreamin kautta s. 6

Sisältö

Puolustuselonteko ja paikallispuolustus.....	5
Sotilasvala- ja sotilasvakuutusilaisuudet	6
Jotain vanhaa, jotain uutta.....	9
Paikallispuolustusharjoitus Rauma 21	10-13
Vanha Porilainen.....	16
Mannerheim-säätiö palkitsi Suojelun osaamiskeskuksen.....	18
Kolumni: Kuka puolustaa maata?.....	20
Kutsuntojen yhteiskunnallinen ulottuvuus.....	23
Turvallisuutta vapaaehtoisvoimin	26
Uusi vanha Porilaismuseo.....	28
Sotku laajeni nettiin	30
Kiltasivut	
Saariston vapaajoukon muistomerkki paljastettiin	32
Prikaati siirtyi Valtosen komentoon.....	34
Kolumni: Kaartissa olin minäkin!.....	40
Loimaan alueosasto toimii.....	41
Tapani Mikolasta valtuuskunnan puheenjohtaja	42
Kalervo Kummola muistelee Porin prikaatia lämmöllä.....	44
Tykistö sai oman jatkosodan muistomerkkinsä Kiteelle	45
Pakina: "Porilaisia" tapaamassa Huovirinteellä.....	46

Senaatti

Teemme tilaa onnistumiselle

Senaatti-kiinteistöt
www.senaatti.fi

Puolustusselonteko ja paikallispuolustus

Teksti: eversti Riku Suikkanen Kuva: Sampo Collander

Juuri julkaistussa Valtioneuvoston puolustusselonteossa määritetään selkeät puolustuspoliittiset linjaukset Suomen puolustuskyvyn ylläpidolle ja kehittämiselle 2020-luvulla.

Selonteon mukaan Suomen puolustuksen toimintaympäristö säilyy jännitteisenä ja vaikeasti ennakoitavana. Yhteiskuntaamme kohdistuva vahingollinen vaikuttaminen on lisääntynyt ja sen keinovalikoima on laaja. Vaikka Suomeen ei kohdistu välittöntä sotilaallista uhkaa, on sotilaalliseen voimankäyttöön Suomea vastaan tai sillä uhkaamiseen varauduttava.

Selonteossa on Suomeen kohdistuva uhka määritelty laaja-alaiseksi vaikuttamiseksi. Laaja-alaisen vaikuttamisen uhkakuvaan sisältyy poliittinen, diplomaattinen, taloudellinen, informaatio- ja kybervaikuttaminen sekä sotilaallisen voiman käyttö peitetysti, mutta myös avoin sotilaallinen voimankäyttö osapuolten välillä. Laaja-alaisessa vaikuttamisessa sotilaallisia keinoja ja niillä uhkaamista voidaan pyrkiä käyttämään avoimen konfliktin kynnyksen alapuolella.

Selonteon mukaan Suomi ylläpitää vahvaa ja uskottavaa kansallista puolustuskykyä. Puolustuskyvyn ylläpidon ensisijaiseksi päämääräksi asetetaan ennaltaehkäistä sotilaallisen voiman käyttöä ja sillä uhkaaminen. Puolustusvoimien tärkein tehtävä on Suomen sotilaallinen puolustaminen. Ennaltaehkäisy epääonnistuessa sotilaalliset hyökkäykset torjutaan. Suomen turvallisuusympäristö edellyttää jatkossakin vähintään nykytasoisien puolustusvalmiuden ylläpitämistä.

Selonteko vahvistaa asevelvollisuuden, koulutetun reservin, koko maan puolustamisen ja korkean maanpuolustustahdon Suomen puolustuksen perustoiksi jatkossakin. Uudeksi nimeksi Suomen puolustusdoktriinille puolustusselonteko määrittelee kokonaisvaltaisen aluepuolustuksen. Sen perustan muodostavat suorituskykyiset operatiiviset joukot ja järjestelmät, laajaan

reserviin perustuva paikallispuolustus sekä kehittyvä viranomaisyhteistyö.

Paikallisjoukot ja paikallispuolustus ovat yksi kehittämisen painopiste selontekokaudella. Uudistuvan paikallispuolustuksen kyky ennaltaehkäistä ja torjua laaja-alaista vaikuttamista on keskeinen osa kokonaisvaltaista aluepuolustusta. Joukkojen perustaminen, taistelutehtävät, kohteiden suojaaminen ja viranomaisten sekä muun yhteiskunnan tukeminen säilyvät paikallisjoukkojen tehtävissä, mutta tehtävät lisääntyvät ja niiden vaatimustaso nousee. Paikallisjoukkojen kouluttamisessa ja rekrytoinnissa pitää hyödyntää entistä enemmän vapaaehtoisen maanpuolustuksen resursseja ja vapaaehtoisia reserviläisiä. Paikallispuolustusharjoitukset ovat edelleen keskeisessä asemassa viranomaisyhteistyön kehittämisessä ja harjoittelussa.

Porin prikaatin kannalta puolustusselonteko ei luo kysymysmerkkejä. Se vahvistaa prikaatin roolia maavoimien keskeisten operatiivisten joukkojen ja järjestelmien, paikallispuolustuksen sekä Suomen kansainvälisten joukkojen kouluttajana ja valmiuden tuottajana.

Paikallispuolustuksen kehittämisessä Porin prikaati vaikuttaa olevan

oikeilla jäljillä. Laaja-alaisen vaikuttamisen kohteet alueellamme ovat koko yhteiskunnassa, ja niihin vaikuttamisen ennaltaehkäisy, suojauminen ja torjunta ei onnistu yksin yhdenkään toimijan toimesta. Paikallisjoukkojen, viranomaisten, kuntien sekä muiden toimijoiden yhteistoimintaa ja yhteensovittamista harjoitellaan jo, ja sitä jatketaan. Tiedonvaihto viranomaisten kesken ja paikallispuolustuksen kyber- ja informaatiopuolustus ovat tärkeitä alueellamme.

Porin prikaati ja aluetoimistomme säilyvät merkittävässä roolissa paikallispuolustuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Paikallispuolustuksen tehtävien lisääntyessä myöskin sen parissa työskentelevän henkilökunnan määrä todennäköisesti kasvaa. Reserviläisten osaamiselle uudistuva paikallispuolustus tarjoaa jatkossakin sopivia ja haastavia tehtäviä. Paikallispuolustuksen kehittämiseen sopii erinomaisesti myös reservin koulutuksen tehostaminen kehittämällä ja yhteen sovittamalla eri harjoitusmuotoja: kertausharjoituksia, Puolustusvoimien vapaaehtoisia harjoituksia, vapaaehtoisia maanpuolustuskoulutusta sekä reserviläisten omatoimista kouluttautumista.

Saapumiserän 2/21 sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuudet juhlittiin varuskunnassa

Porin prikaatin heinäkuun 2021 saapumiserän sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuuksia juhlitettiin varuskunnassamme koronatilanteesta johtuen ilman yleisöä.

Torstaina 12. elokuuta Niinisalossa juhlittiin Varsinais-Suomen huoltopataljoonan sekä Satakunnan tykistörykmentin ja Pohjanmaan jääkäripataljoonan tilaisuuksia kahdessa erässä.

Ensimmäisessä tilaisuudessa sotilasvalansa vannoi tai sotilasvakuutuksen antoi Varsinais-Suomen huoltopataljoonan 2. Huoltokomppanian alokkaiden lisäksi myös 1. Huoltokomppania Säkylässä. Nämä alokkaat nimitettiin juhlallisessa tilaisuudessa jääkäreiksi. Tilaisuuden johti Varsinais-Suomen huoltopataljoonan komentaja everstiluutnantti **Kalle Leinonen**.

Iltapäivällä vuorossa oli Satakunnan tykistörykmentin sekä Pohjanmaan jääkäripataljoonan vala- ja vakuutustilaisuus. Alokkaat nimitettiin tykkimiehiksi ja jääkäreiksi. Tilaisuuden johti Pohjanmaan jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti **Petri Huovinen**.

Juhlallisuudet jatkuivat perjantaina 13. elokuuta Säkylässä. Ensimmäisenä vuorossa oli Satakunnan jääkäripataljoonan sotilasvala- ja sotilasvakuutustilaisuus. Tilaisuuden myötä myös nämä alokkaat nimitettiin jääkäreiksi. Tilaisuuden johti Satakunnan jääkäripataljoonan komentaja everstiluutnantti **Risto Kohonen**.

Iltapäivällä vielä viimeisenä prikaatin joukkoyksikkönä sotilasvala- ja vakuutustilaisuutta juhlittiin Satakunnan

Toimittanut: Annu Porttila
 Kuvat: jääkäri Rantala, jääkäri
 Aulio, tykkimies Smith, korpraali
 Niehaus ja alikersantti Vihavainen

pioneer- ja viestipataljoonan kesken. Näistä alokkaista tuli nimityksen myötä viestimiehiä, suojelumiehiä, jääkäreitä ja pioneereja. Tilaisuuden johti Satakunnan pioneer- ja viestipataljoonan komentaja everstiluutnantti **Antti Rajahalme**.

Sekä Niinisalon että Säskylän sotilasvalan - ja vakuutus-tilaisuudet otti vastaan Porin prikaatin komentaja eversti **Vesa Valtonen**. Niinisalon tilaisuudessa esilukijana toimi Kankaanpään kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Mikko Uusitalo** ja Säskylässä Säskylän kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Kari Simula**. Tilaisuudet tahditti molempina päivinä Laivaston soittokunta.

YOUR FUTURE

OUR AMMO

Through precision engineering, a dedicated workforce and careful design, Nammo offers ammunition solutions for any field of operation. Designed to meet any challenge, our munitions are created with incredible attention to detail, giving forces the edge.

Nammo

SECURING THE FUTURE

Atria[®]

PERHETILOILTA VUODESTA 1903

FINAVIA

for smooth travelling

AKR AKR.FI

Lamminkatu 36, PL 11, 32201 LOIMAA
Puh 020 799 5600 Fax 020 799 5610

AUTO- JA KONELIIKE AKR OY

www.akr.fi

Hyödynnä Suomen suosituimman autovakuutuksen edut

On nimittäin pakattu siinä määrin tömäkät ominaisuudet vakuutukseen, että kyllähän sellaisen haluaa autolle kuin autolle. Vaihda sinäkin vakuutuksesi meille, niin pääset ajalemaan etujen kera.

Pyydä tarjous ja lue lisää Suomen suosituimmasta: lahitapiola.fi/auto tai soita puh. 030 600 7000.

LähiTapiolan autovakuutus on Suomen suosituin:
Traficom/ajoneuvojen rekisteröintitilasto.
Palveluntarjoaja: LähiTapiolan alueyhtiöt

LÄHITAPIOLA
Länsi-Suomi

Jotain vanhaa, jotain uutta

Arvoisat Porilaisen lukijat, kirjoitan Teille ensimmäistä kertaa, vaikka lehti on sinänsä vuosien varrella jo ehtinyt tulla tutuksi.

Istun Niinisalossa, prikaatin johdon työskentelytilassa, paikallispuolustusharjoituspäivän jälkeen ja mietin miten jotkut asiat pysyvät, jotkut muuttuvat, ja jotkut taas välillä kiepsahtavat päälaelleen. Aloittaessani palveluksen Satakunnan tykistörykmentissä keväällä 1993, olisin helposti voinut kuvitella tai haaveilla työskenteleväni jonain päivänä Niinisalossa prikaatin johdon työtiloissa. Vähän vaikeampi olisi silloin ollut uskoa, että paikallispuolustusharjoituksessa reserviläisen kädessä oleva kännykkä voisi toimia karttana, kelmuna ja radion korvikkeena. Ja jos joku olisi heittänyt, että tulen toimimaan Porin prikaatin esikuntapäällikkönä ja porilaisen päätoimittajana, olisi juttu ollut aivan liian sakea uskottavaksi.

Edeltäjäni, everstiluutnantti **Ari-Pekka Väänänen** siirtyi elokuun alussa uusiin tehtäviin Maavoimien esikuntaan ja perehdytti luonnollisesti myös seuraajansa lehden päätoimittajan tehtäviin. Tehtävä on mielenkiintoinen ja mieluinen, vaikkakin edellinen päätoimittajakokemus taitaa mennä niinkin kauas kuin Kyösti Kallion Koulun 5B -luokan lehden toimittamiseen. Siitä muistan oikeastaan vain sen, että opettaja totesi tehtävän olevan periaatteessa aika yksinkertainen; päätoimittajan ei tarvitse tehdä muuta kuin mennä tarvittaessa oikeuteen. Lehden lähestyessä taitoa voin todeta hänen olleen periaatteessa oikeassa, käytännössä jonkin verran muutakin tekemistä tehtävään mahtuu.

Ikänäön alkaessa vaivata saa vanha viisaus, "täytyy mennä kauas että voi nähdä lähelle", aivan uuden, konkreettisen merkityksen. Viimeiset kolme ja puoli vuotta palvelusta ulkomailla opettivat näkemään ja arvostamaan sitä kaikkea hyvää mitä Suomessa ja Puolustusvoimissa on. Aika montaa niistä asioista, kuten esimerkiksi puhdas vesi ja ilma, ei edes osannut tunnistaa ennen lähtöä tai ne tajusi vasta palattuuan. Palattuani palvelukseen Satakuntaan ja joukko-osastoon, huomaan saman ilmiön. On aivan erityistä päästä tänne jälleen.

Yhdeksänkymmentäluvun lopulla silloiset Porin prikaati ja Tykistöprikaati päättivät parantaa ase-

lajien välistä yhteistoimintaa ja järjestivät prikaatien yhteistoimintaharjoituksia. Muistan niihin liittyneen haasteita, lähinnä sopivan ajankohdan löytämisessä ja harjoituksen yhteensovittamisessa kaikkien muiden harjoitusten kanssa. Muistan myös, että kun kaikista haasteista ja muutosvastarinnasta (johon tunnustan itsekkin syyllistyneeni) päästiin yli, olimme lopputulokseen varsin tyytyväisiä. Kunnes piti suunnitella taas seuraava.

Uunituore valtioneuvoston puolustusselonteko esitteli kokonaisvaltaisen aluepuolustuksen doktriinin, jonka perustan muodostavat suorituskykyiset operatiiviset joukot ja järjestelmät, laajaan reserviin perustuva paikallispuolustus sekä kehittyvä viranomaisyhteistyö. Suomea puolustetaan hyödyntämällä aiempaa tehokkaammin valtion kaikkia voimavaroja, mukaan lukien kansainvälisen puolustusyhteistyö mahdollisuudet. Porin prikaatilla on merkittävä rooli doktriinin kaikkien osatekijöiden kehittäjänä ja rakentajana sekä myös kattava kokemus niiden toteuttamisesta. Ura siis löytyi, nyt sen suunnassa eteenpäin!

Yhteistuumiin, yhteisillä päämäärillä ja yhteisillä ponnistuksilla valmistuu niin lehti kuin kaikki muutkin työt, toinen toistamme tukien.

Mitä parhaita syksyä meille kaikille.

"Everstiluutnantti **Matti Honko** on aloittanut elokuussa 2021 Porin prikaatin esikuntapäällikkönä ja hän toimii joukko-osastolehti Porilaisen päätoimittajana."

Likainen pommi testasi viranomaisia

Yhteistyö eri viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa on yksi paikallispuolustusharjoituksen tärkeimpiä asioita. Vaikka sotilaallinen toiminta onkin Puolustusvoimien järjestämän harjoituksen keskiössä, pitää muistaa, että rauhan aikana toimiessa yhteistyöllä selvitetään parhaiten hankalistakin asioista.

Rauma 21 suurin yksittäinen harjoitus suoritettiin Rauman Öljysatamassa, mihin jäljitettiin sotilastiedustelun etsimä pakettiauto. Autosta mitattiin matalia arvoja radioaktiivista säteilyä. Alkoi valtava moniviranomaisyhteistyö, mihin puolustusvoimien lisäksi osallistuivat muun muassa poliisi, rajavartiolaitos, tulli ja aluehallintovirasto. Harjoitukseen osallistuivat myös pelastuslaitoksen yksiköitä.

Tilanteen lopullinen laajuus paljastui siinä vaiheessa, kun autoon sijoitettu likainen pommi "räjähti". Tilanteessa loukkaantui lukuisia siviilejä, joiden pelastaminen ei ollutkaan aivan yksinkertaista radioaktiivisesta säteilystä johtuen.

Satakunnan paikallispataljoonan komentajana toimineen everstiluutnantti **Janne Varjosen** mukaan Öljysataman harjoitus toteutettiin niin realistisesti kuin se suinkin oli mahdollista.

-Jokaisesta mukana olleesta tahosta vain pieni, suunnitteluun osallistunut, osa tiesi mitä Öljysatamassa tapahtuu. Muille harjoitukseen osallistuville henkilöille kaikki sataman tapahtumat tulivat täytenä yllätyksenä. Tällä tavoin

pääsimme harjoittelemaan erittäin haastavan tapauksen selvittämistä aidoin toimenpitein, kertoo Varjonen.

Samaan aikaan kun satamassa räjähti, Rauman kaupungin kriisiryhmä kokoontui kaupungintalolla.

-Kun heille ilmoitettiin mitä on tapahtunut, alkoi välittömästi valtaisa selvittely, miten esimerkiksi evakuointeja pitää suorittaa, jotta kaupunkilaiset ovat turvassa, jatkaa Varjonen.

Varjonen kiittelee jokaista harjoitukseen osallistunutta tahoa. Viranomaisten, pelastuslaitoksen ja Rauman kaupungin lisäksi mukana oli runsaasti kolmannen sektorin toimijoita.

-Me kaikki tarvitsemme harjoitusta ja me kaikki myös sellaista saimme. Yhdessä tekemällä Rauma 21 -harjoitus onnistui erinomaisesti, kiittelee Varjonen.

Paikallispuolustusta kehittämässä

Teksti ja kuva: Sampo Collander

Raura 21 -paikallispuolustusharjoitusta kehitettiin suunnitteluvaiheesta alkaen yhteistoiminnassa Porin prikaatin ja Rauman kaupungin, Lounais-Suomen poliisilaitoksen, Länsi-Suomen merivartiolaitoksen, Tullin, Satakunnan pelastuslaitoksen, Satasairaalan, Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen, Lounais-Suomen aluehallintoviraston, Säteilyturvakeskuksen sekä Suomen Punaisen Ristin kanssa. Eri viranomaisilla on erilaiset toimintavaltuudet, joten yhteistyötä tarvitaan paitsi häiriötilanteisiin vastattaessa, myös ehkäistessä niitä ennalta.

- Kaupunki pyrkii kriisitilanteessakin turvaamaan toimintansa normaaliolojen tasolla niin pitkälle, kuin mahdollista. Varautumisen kova ydin on huolehtia vesihuollon, sähkön ja lämmön jakelun ja jätehuollon häiriötömyydestä, Rauman kaupungin vs. tekninen johtaja **Juha Hyvärinen** määrittellee.

- Kaupungilla on varautumissuunnitelmat, joissa on mietittynä työskentelysidoryhmien kanssa. Turvallisuuteen,

järjestyksenpitoon ja pelastustoimintaan liittyvien viranomaisten päätökset ja määräykset ohjaavat toimintaa, hän jatkaa.

Poliisi hoitaa samoja lakisääteisiä tehtäviään, kuten yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitoa, rikostorjuntaa sekä terrorismin torjuntaa ja aluevalvontaa niin normaalioloissa kuin kriisitilanteessakin.

Poliisi varautuu valmiussuunnitelun puitteissa poikkeustilanteisiin. Poliisityön luonteen takia päivittäinen toiminta on jatkuvaa "kriisitilannetta", eikä työskentely sinällään juurikaan eroa poikkeustilanteista, sanoo ylikomisario **Kai Loukkaanhuhta** Lounais-Suomen poliisilaitokselta.

Loukkaanhuhdan mukaan Olkiluodon ydinvoimala ja Rauman satama ovat poliisin näkökulmasta kriittisiä kohteita.

- Ydinvoimalan ympärillä meillä on jatkuvaa yhteistyötä Teollisuuden Voiman ja Säteilyturvakeskuksen kanssa. Uhkiin varautumisessa työskentelemme myös Puolustusvoimien kanssa ja yhteistyömme on jatkuvaa, hän toteaa.

Viranomaisten näkyvin yhteinen ponnistus oli Rauman satamassa toteutettu harjoitus, jossa kuvattiin likaisen pommin räjähdystä. Satakunnan paikallispataljoona eristi onnettomuusalueen ja reserviläisillä vahvistettu Porin prikaatin suojelun erikoisosasto osallistui loukkaantuneiden auttamiseen sekä säteilyasteen puhdistamiseen. Potilaiden evakuointiin sekä puhdistustöihin osallistui lisäksi yksiköitä Satapelastuksesta. Lounais-Suomen poliisi puolestaan vastasi harjoituksen operatiivisesta johdosta.

Komisario **Lasse Suokas** Lounais-Suomen poliisilaitokselta piti sataman harjoitusta onnistuneena.

- Poliisin näkökulmasta harjoitus sujui erittäin hyvin. Erityisesti harjoituksen haastava aihio, vaativa säteilytilanne, oli poliisin näkökulmasta opettava ja mielenkiintoinen. Yleisesti harjoituksen johtaminen oli hoidettu hienosti ja sujuva viranomaisyhteistyö vahvistui. Yhteistyö Puolustusvoimien kanssa on myös aina helppoa ja hyvää, Suokas kiitteli.

Rauma 21 – paikallispuolustusta yhteistyössä

Teksti: Sampo Collander

Porin prikaati järjesti Rauma 21 -paikallispuolustusharjoituksen 6.–11.9.2021. Rauma 21 oli osa Maavoimien syksyn paikallispuolustusharjoituskokonaisuutta. Maavoimat järjestää paikallispuolustusharjoituksia kaksi kertaa vuodessa kaikissa joukko-osastoissaan ja tällä kertaa samanaikaisesti harjoituksia oli viisi eri puolella Suomea.

Harjoitus koostui Rauman seudulle keskittyneestä taisteluharjoitusvaiheesta, johon linkittyivät osaharjoitukset Turussa ja Salossa sekä Vaasassa, ja niitä edeltänyt ampumarjoitusvaihe prikaatin harjoitusalueilla. Osaharjoitukset mukaan luettuna Rauma 21 -harjoitukseen osallistui yhteensä noin 900 reserviläistä, varusmiestä ja Puolustusvoimien henkilökuntaan kuuluvaa. Pelkästään Rauman seudulla oli mukana noin 500 henkilöä, joista 250 oli reserviläisiä ja 200 varusmiehiä. Aiemmin keväällä Porin prikaatin toteuttamaa

Salon 21 -paikallispuolustusharjoitusta jouduttiin silloisen koronatilanteen johdosta supistamaan reserviläisten osalta, joten Rauma 21 tarjosi nyt mahdollisuuden paikata tilannetta osaharjoituksen muodossa. Mukana olleita varusmies- ja reserviläisyksiköitä harjoituksessa johtikin nyt pääosin paikallisjoukot eli Satakunnan ja Varsinais-Suomen paikallispataljoonat.

Hybridiuhkiin varaudutaan

Rauman alueella toimii Olkiluodon ydinvoimalan lisäksi muun muassa satama sekä Puolustusvoimillekin kalustoa valmistava telakka. Puolustusvoimien ja muiden viranomaisten saumaton yhteistyö alueella on mahdollisessa kriisitilanteessa koko maan turvallisuuden kannalta elintärkeää.

Sotilaallisen maanpuolustuksen lisäksi harjoituksessa keskityttiin paikallisten

viranomaisten ja kansalaisyhteiskunnan yhteistoimintaan hybridiuhkatilanteessa. Puolustusvoimien lisäksi harjoitukseen osallistuivat myös Rauman kaupunki, Lounais-Suomen poliisilaitos, Länsi-Suomen merivartiolaivos, Tulli, Satakunnan pelastuslaitos, Sata-sairaala, Maanpuolustuskoulutusyhdistys sekä Suomen Punainen Risti.

- Paikallisturvallisuus rakentuu kuntien, viranomaisten, vapaaehtoisten järjestöjen, elinkeinoelämän paikallisten asukkaiden sekä Puolustusvoimien yhteisestä varautumisesta ja sen harjoittelusta, totesi Rauma 21 -harjoituksen johtaja everstiluutnantti **Aki Mustonen**.

- Viranomaisten ja varusmiesten lisäksi tässä harjoituksessa on mukana alueen vapaaehtoisista reserviläisistä koottu paikallispataljoona, joka tuntee Rauman seudun erityispiirteineen. Pataljoona harjoittelee säännöllisesti ja se on varustettu nykyaikaisesti parhaan mahdollisen suorituskyvyn takaamiseksi, Mustonen jatkaa.

Likainen pommi, logistiikka ja helikoptereita

Paikallisyksikön sotilastoiminnan lisäksi harjoituksessa käytiin läpi kansainvälisen avun vastaanottamista sekä

Varsinais-Suomen maakuntakomppanian reserviläiset suorittivat kiinnityksen osana saattueen suojaamis-harjoitusta. Kuva: Hanna-Maija Raitio

CBRN (kemiallinen, biologinen, säteily tai ydin) -uhkiin vastaamista.

Laajin viranomaisten yhteinen harjoitus nähtiin Rauman satamassa, jossa kuvattiin voimakkaasti säteilevän likaisen pommin räjähtämistä loukkaantuneiden evakuoiteineen, alueen eristämiseen ja puhdistustöineen.

Toisena harjoituksena satama-alueella kuvattiin ulkomaisen sotilaallisen avun vastaanottamista sekä siirtämistä Säskylän kautta Niinisaloon, jossa se luovutettiin suomalaisten käyttöön. Koska kaluston kuvattiin tulevan alueelta, jossa esiintyy sikaruttoa, materiaali desinfioidiin satamassa. Kaluston puhdistamisessa sekä siirtämisessä rautatielaveteille tarvittiin jälleen Puolustusvoimien sekä eri viranomaisten yhteistyöstä ja harjoitukseen osallistuneiden reserviläisten erityisammattitaitoa.

Harjoituksen päätteeksi sataman alueelta lähti liikkeelle Poliisin, Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien yhteinen operaatio Vartiolentolaivueen H215 Super Puman ja kahden Utin jääkäriyrykmentistä saapuneen NH90 TTH-kuljetushelikopterin voimin. Tilanteessa kuvattiin Rauman Kuuskajaskarin ja Kylmäpihlajan saarille pesiytyneen vastustajan lyömistä vastahyökkäyksellä.

Komentajalta kehuja

Puolustusvoimain komentaja, kenraali **Timo Kivinen** suoritti harjoitukseen tarkastuskäynnin. Hän kävi Rauman satamassa tutustumassa kaluston las-

Kuvat; Sampo Collander

taamiseen ja vieraili Satakunnan paikallispataljoonan sekä maakuntakomppanian esikunnissa. Komentajan turvana kulki Rauma 21 -harjoituksessa loppusotaansa suorittavista sotilaspoliisivarusmiehistä koottu henkilösuojaosasto. Kenraali oli tarkastuksen jälkeen tyytyväinen näkemäänsä ja kuulemaansa. - Harjoitus oli hyvin suunniteltu koko-

naisuus ja siinä oli mukana monipuolisia viranomaistilanteita, hän kiitteli. Hän oli myös tyytyväinen pääosin reserviläisistä koottujen paikallisjoukkojen toimintaan. Komentaja keskusteli pitkään paikallispataljoonan ja maakuntakomppanian henkilöstön kanssa. - Oli helppo havaita, että harjoitusjoukoilla oli erinomainen henki ja mielialat korkealla.

OP Sijoituskumppani

Tukea ja kannustusta sijoittamiseen

OP Lounaismaa

HUITTINEN

Huittisissa hullukki ireat saa siivet!
Tuu sääki tänne asumaan ja nauttimaan elämästä!

#hullunahuittisiin

Jotta kaupassa olisi kiva käydä.

Suomen Ase ja Retkeily maanpuolustuksen tukena!

Laatutuotteet ammuntaan, metsästykseseen ja ulkoiluun

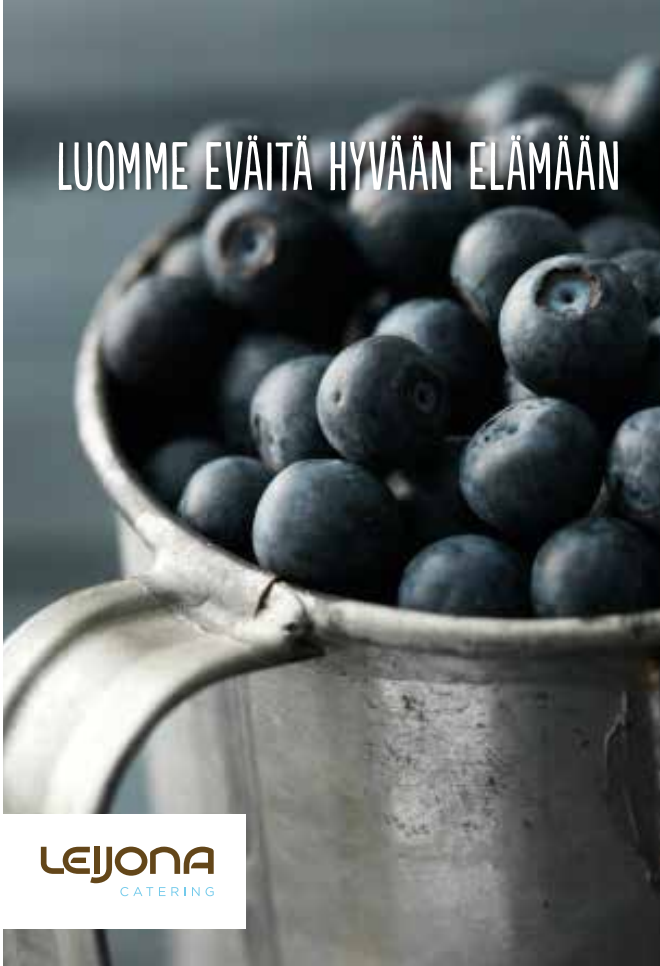
Yli 700 neliötä kahdessa myymälässä!

Saunaosasto ja Simway-ampumasimulaattori vuokrattavissa Loimaan myymälässä, varaukset: 0500 223 278, Valtteri Arra

LOIMAA Satakunnantie 48
010 200 9170

FORSSA Opintie 2
(03) 435 6557

www.suomenasejaretkeily.fi

LUOMME EVÄITÄ HYVÄÄN ELÄMÄÄN

LEJONA
CATERING

SAURUS

HEXAMER
SILIKONITUOTTEET

K Rauta
MERINIITYT

Meriniitynkatu 11, 24100 SALO

Keskon Lounais-Suomen aluejohtaja Lauri Inna on kolmen rauhanturvaoperaation veteraani ja maavoimien entinen tiedotuspäällikkö

Maanpuolustusihminen elämänsä loppuun asti

Teksti: Asko Tanhuanpää

Keskon aluejohtajan toimenkuva on monipuolinen – Lauri Inna on välillä löytänyt itsensä jopa kokin tehtävistä. (Lauri Innan arkisto)

Keskon aluejohtajana Lounais-Suomessa toimivaa Lauri Innaa on helppo uskoa, kun hän vakuuttaa olevansa maanpuolustusihminen elämänsä loppuun asti. Pelkästään 43-vuotiaan Innan cv:n tutkiminen paljastaa, että mies on ottanut armeijan asiat omakseen. Nuoresta iästään huolimatta Inna on ehtinyt palvella kolmessa rauhanturvaoperaatioissa, yhdessä EU:n

valmiuosastossa ja kirsikkana kakun päällä on vielä työ maavoimien tiedotuspäällikkönä Mikkelissä.

- Minun on helppo sanoa, että armeija ympäristönä yksinkertaisesti vain sopii kaltaiselleni täsmällisyyttä rakastavalle miehelle. Olin lisäksi erittäin motivoitunut jo varusmiespalvelukseen astuessani, Inna tiivistää.

Vammalasta kotoisin olevalle Lauri Innalle oli jo kutsuntavaiheessa selvillä, että hän haluaa varusmiespalvelukseen Porin prikaatiin. Vahvana pontimena oli tieto siitä, että Huovinrinteellä ollaan aloittamassa valmiusjoukko-osaston koulutusta.

- Minua motivoi myös urheiluharrastus, voitimme vuonna ennen armeijaan lähtöäni Timo Hämeen-Anttilan kanssa Suomen Ladun järjestämän erävaelluksen Suomen mestaruuden. Oma merkityksensä oli myös sillä, että sekä isäni että kaksi vanhempaa veljeäni ovat reservin upseereita, selvittää reservin ylikuuluttanut Inna.

Lauri Inna sai panssaritiedustelupöytä koulutuksen varusmiesaikanaan eli vuonna 1997. Palveluksen jälkeen oli erittäin lähellä, ettei tie vienyt Kadettikoulun pääsykokeisiin, mutta valtiotieteen opinnot Turun yliopistossa menivät sotilasuran edelle.

- Olimme tietynlaisia koekaniineja, kun kansainvälisiin tehtäviin tähtäävää koulutusta ajettiin sisälle. Valehtelisin, jos väittäisin, etten nauttinut siitä mahdollisuudesta. Ei ole väärin sanoa, että koulutuksemme oli nykyaikaista ja varusteemme huippuluokkaa.

- Erytisen hyvin mieleen on jäänyt mahdollisuus olla mukana prikaatin joukkueessa, joka osallistui sotilastaitokilpailuun ihmisiä täynnä olevassa Turun Typhoon-hallissa. Sillä ei ollut mitään merkitystä, että taisin päästä mukaan pitkälti siitä syystä, että porukkaan tarvittiin yksi pitkä mies.

- Samassa tilaisuudessa musiikista vastasi muuten **Anna Eriksson**, kertaa Inna.

Lauri Innan komppanianpäällikkönä 3. JK:ssa toimi **Jukka Kotilehto** ja varapäällikkönä puolestaan **Pasi Ventelä**. Prikaatin komentaja oli **Olli-Matti Multamäki** ja hyvin mieleen ovat jääneet myös nimet **Sami Silmu** ja **Matti Vihurila**.

- Kun sitten lähdin mukaan Kosovon KFOR-operaation avaukseen, olivat Porin prikaatin tutuksi tulleista kouluttajista mukana ainakin **Marko Lahtinen, Teemu Nurmela, Reijo Savioja, Mikko Kurko ja Markku Laine**. Siellä oli hieno huomata, että nuorillekin miehille annettiin vastuuta. Itse sain eversti **Kari Sainiolta** jo ennen pääjoukon saapumista Makedoniasta Kosovon puolelle käskyn ottaa muutama mies mukaan ja tiedustella, millaiseen paikkaan ollaan menossa. Se oli vasta 21-vuotiaalle kaverille iso kunnia, mutta iso oli myös vastuu.

Tiedustelujoukkueen varajohtajana Kosovossa toiminut Inna oli sittemmin mukana myös Afganistanin (2003-2004) ja Eritrean (2004) operaatioissa. Juha Vauhkosen johtamaan EU:n valmisosastoon hän osallistui 2008 ennen siirtymistään Mikkeliin. Käytännössä siirto merkitsi Innan mukaan maastopuvun vaihtumista kauluspaitaan ja kravattiin.

- Olen viettänyt Porin prikaatissa niin paljon aikaa elämästäni, että se tuntuu edelleenkin kuin toiselta kodilta, Inna sanoo.

Maavoimien tiedotuspäällikkönä Lauri Inna sai olla suunnittelemassa ja toteuttamassa myös Porin prikaatin operaatiokeskuksen aloittamista. Hänen aikanaan sieltä käsin ohjattiin muun muassa Afganistanin ja Tshadin operaatioiden toimintaa.

Siviilipuolella Inna on ehtinyt työskennellä nykyisen työnantajansa Keskon lisäksi muun muassa Turun Sanomien toimittajana, Teollisuuden Voiman viestintäpäällikkönä, Punkalaitumen ja Hattulan kunnanjohtajana sekä Salon kaupunginjohtajana.

- Sain kunnian olla Salon kaupunginjohtajana paikalla, kun Porin prikaatissa palvellut kummipoikani **Leevi Mäenpää** vannoi sotilasvalansa Salossa. Viimeisin yhteistyö prikaatin kanssa oli puolestaan Keskon maanpuolustuspäivien järjestäminen syyskuun puoli-

21-vuotias rauhanturvaaja Kosovon ja Makedonian rajamailta löytyneen joukkohaudan edessä. (Lauri Innan arkisto)

välissä Huovinrinteellä, paljastaa Inna.

Vapaa-aikanaan Lauri Inna on edelleen aktiivinen liikkuja, joka pyrkii juoksemaan vuosittain ainakin yhden maratonin ja osallistumaan suunnituksen Jukolan viestiin. Maratonilla ennätys on 3.37 ja Jukolassa Tyrvään Rastipukit on ollut parhaimmillaan sijalla 264.

- Neljän lapseni ja ystäväni kanssa pyrin pelaamaan säännöllisesti myös erilaisia pallopelejä, Turussa perheineen asuva Inna kertoo.

Tyrvään Sanomat haastatteli Lauri Innaa, kun tämä oli vuonna 1999 lähdössä ensimmäiselle rauhanturvakomennukselleen Kosovoon. (Lauri Innan arkisto)

Syksyllä 2020 SEO:n kertausharjoituksessa kenttälaboratorio pystytettiin THL:n pihalle Helsinkiin.

Mannerheim-säätiö palkitsi Suojelun osaamiskeskuksen

Toimittanut: Sanna Närä Kuvat: Puolustusvoimat / Sanna Närä

Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan kuuluvalla Suojelun osaamiskeskukselle organisaationa ja sen henkilöstölle on myönnetty Mannerheim-säätiön toimesta Suomen Marsalkka Mannerheimin nimeä kantava stipendi N:o 13 tunnustuksena Puolustusvoimien ja maanpuolustuksen hyväksi tekemästä ansiokkaasta työstä. Palkitseminen ajoittuu perinteisesti Mannerheimin syntymäpäivään 4. kesäkuuta, jolloin vietetään myös Puolustusvoimain lipujuhlan päivää.

Mannerheim-säätiö on alun perin marsalkka Mannerheimin itsensä perustama säätiö, jonka päätehtävä tänä päivänä on jakaa apurahoja ja stipendejä joko kotimaassa tai ulkomailla tehtävää sotatieteellistä tutkimusta tai opiskelua varten. Tukea myönnetään myös sotatieteellisten julkaisujen laatimiseen. Vuodesta 2019 alkaen säätiö on myöntänyt puolustusvoimain komentajan esityksestä myös stipendejä tunnustuksena innovatiivisesta toiminnasta maanpuolustuksen hyväksi sekä

olennaisten uusien innovaatioiden palkitsemiseksi ja kannustamiseksi.

Korona-aikana fokus suojelualan projekteihin

Suojelun osaamiskeskus (SOK) on valtakunnallinen suojelun erikoisosaamisen kärkiyksikkö. Innovoinnista kertoo SOK:n kyky kääntää COVID-19 pandemian tuomat rajoitteet eduksi hyödyntämällä auenneet mahdollisuudet. Käytännössä, kun kalenteri tyhjeni muun muassa palkatun henkilöstön täydennyskursien peruuntumisten sekä virkamatkojen ja kansainvälisen yhteistyön jäädytyksen vuoksi, resurssit vapautuivat useampaankin valtakunnallisessa mediassa noteerattuun merkittävään suojelualan projektiin.

Ensinnäkin SOK on osallistunut aktiivisesti hengityssuojainten puhdistusprojektiin, jossa useat eri toimijat, kuten Puolustusvoimien tutkimuslaitos, Teknologian tutkimuskeskus ja LUT-yliopisto, selvittivät puolustusvoimien kalustosta rakennetun puhdistus-

linjaston käytettävyyttä hengityssuojainten ja suojatakkien puhdistamiseen koronaviruksesta. SOK:n johtaja kapteeni **Karri Kinisjärvi** kertoo tulosten olleen erinomaisia.

- Projekti osoitti, että hyvin nopealla aikataululla voidaan soveltaa Puolustusvoimien hallussa olevaa kalustoa erilaisiin tilanteisiin. Vaikka lopulta nykyinen lainsäädäntö esti puhdistettujen suojarusteiden uudelleen käytön, sai SOK ja Puolustusvoimat merkittävää tietoa huokoisten materiaalien puhdistamisesta vetyperoksidihöyrytyksellä ja siten perusteita kehittää puhdistusmenetelmiä ja toimintatapoja vakavampien CBRN-tilanteiden varalle.

Toinen merkittävä COVID-19 pandemian mahdollistama projekti on ollut Suojelun erikoisosaston (SEO) kenttälaboratorion käytettävyyden testaaminen koronavirusten analytiikassa. Syksyllä 2020 SEO:n oli tarkoitus osallistua kertausharjoituksena kansainväliseen RECCEX20-harjoitukseen Tanskassa, mutta pandemian vuoksi harjoitus peruttiin ja kertausharjoitus toteutettiin

kotimaassa. Osana harjoitusta selvitetiin yhteistyössä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa SEO:n kenttälaboratorion laadullinen ja määrällinen suorituskky analysoida SARS-CoV-2 viruksia näytteistä.

- Kenttälaboratorio perustettiin THL:n päätoimipaikan yhteyteen Helsingin Tilkanmäelle ja THL toimitti SEO:lle heidän analysoimia näytteitä, mutta analyysien tulokset eivät olleet SEO:lla tiedossa. Laadullisesti SEO sai samat tulokset kuin THL oli saanut ja teoreettiseksi maksimikapasiteetiksi saatiin noin 300 analysoitua näytettä vuorokaudessa, kapteeni Kinisjärvi kuvailee.

Vaikka kapasiteetti ei valtakunnallisiin näytemääriin rinnastettuna ole kovin suuri, niin Puolustusvoimien omama suorituskkyinä se on merkittävä. Nyt Puolustusvoimilla on tieto suorituskyvystä, jota voidaan mahdollisten tulevaisuuden pandemioiden yhteydessä hyödyntää suurten harjoitusten tai joukkojen keskittämisen alueille. Kinisjärvi kuvailee prosessia tiivistetysti:

- Kenttälaboratorio henkilöstön kera siirretään painopistesuuntaan, oireilevat henkilöt eristetään muusta joukosta, heistä otetaan näytteet ja muutamassa tunnissa on laboratoriotason varmennettu tunnistus viruksesta. Näin toimien normaali flunssa ei lamauta kaikkea toimintaa ja Puolustusvoimien suorituskky ja valmius kyetään ylläpitämään paremmin pandemian aikana.

Alla: Suojavarusteiden puhdistusta Suojelun osaamiskeskuksen toimesta.

Oikealla: Suojelun erikoisosasto kykenee analysoimaan koronanäytteitä ja saamaan laadullisesti vertailukelpoisia tuloksia kenttälaboratorio-olosuhteissa.

Erillinen palkitsemistilaisuus tulossa

Mannerheim-stipendi on luovutettu jo Porin prikaatin toimesta, mutta koronatilanteen helpottuessa Mannerheim-säätiö tulee kutsumaan palkitut vielä erilliseen palkitsemistilaisuuteen Mannerheim-museolle Helsinkiin.

Palkitsemisperusteissa korostui Suojelun osaamiskeskuksen edellä kerrotut vuoden 2020 aikana toteutetut erittäin vaativat ja haasteelliset suojelualan projektit ja niistä saadut tulokset. Työn merkittävyttä ja haasteellisuutta on lisännyt COVID-19 pandemia, jonka torjunnassa SOK on myös ollut vahvasti mukana.

SOK:lle Mannerheim-stipendi, jonka arvo on 9 000 euroa, myönnettiin innovoinnista sellaisiin projekteihin, joilla on valtakunnallista vaikuttavuutta niin Puolustusvoimille kuin laajemmin yhteiskunnassa. Suojelun osaamiskeskuksen johtaja kapteeni Kinisjärvi oli tunnustuksesta luonnollisesti kiitollinen.

- Suojelun osaamiskeskus kiittää Mannerheim-säätiötä tunnustus-palkinnon myöntämisestä sekä osoittaa suuret kiitokset Puolustusvoimien tutkimuslaitokselle, erityisesti Räjähde- ja suojelutekniikkaosaston henkilöstölle, joita ilman kumpikaan projekti ei olisi toteutunut. Lisäksi kiitokset Porin prikaatille, Satakunnan pioneeri- ja viestipataljoonan edelliselle komentajalle everstiluutnantti **Jarkko Patrikaiselle** ja nykyiselle komentajalle everstiluutnantti **Antti Rajahalmeelle** uusien projektien tukemisesta.

Miten säilyttää maanpuolustus-
tahto intin jälkeen? /
Kuka puolustaa maata? /
Me olemme maanpuolustus /
Maanpuolustus kuuluu kaikille /
Neljäs ja ratkaiseva
puolustushaara

Maanpuolustustahdon merkitys asevoimien puolustuskyvyn kannalta on korvaamattoman tärkeä. Korkeaa maanpuolustustahtoa ei siis suotta kutsutakaan neljänneksi puolustushaaraksi maa-, ilma- ja merivoimien ohella. Maamme puolustuslinjat nojasivat voimakkaasti tähän "neljänteen puolustushaaraan" jo yli 80 vuotta sitten, ja se on ajankohtainen aihe myös tämän päivän asevelvollisuus- ja puolustuskeskustelussa.

Oikeuksien keskellä eläneelle sukupolvelleni velvollisuus voi tuntua etäiseltä käsitteeltä. Pitk en jatkunut hyvinvoinnin korkeasuhdanne on hämärtänyt käsitystämme velvollisuudesta, jossa jokainen kantaa oman kortensa yhteiseen kekoon. Liberaalissa demokratiasahan yksilöiden oikeudet ja vapaudet ovat pyhiksi verrattavia asioita. Oikeudet ja velvollisuudet liittyvät kuitenkin jakamattomasti toisiinsa. Oikeudet voivat nopeasti vaarantua, mikäli velvollisuudet j tet n hoitamatta. Ilmiö antaa ajattelemisen aihetta myös nykyajassa. Suomea on historian saatossa kantanut allekirjoittamaton, niin eläke- kuin puolustuspolitiikkaa koskeva sukupolvisopimus, jossa jokainen sukupolvi hoitaa velvollisuutensa ja siirtää aina seuraavalle polvelle, ei ainoastaan elinkelpoista vaan entistäkin paremman maan. Ylisukupolvisen ajatteluun liittyy keskeisesti kysymys siitä, miten Suomi ylläpidettäisiin puolustamisen

"Kesällä vierailin Mikkelissä Sodan ja rauhan keskus Muistissa ystäväni, kersantti (res) Jesse Kososen (oikealla) kanssa. Kokemus teki molempiin syvän vaikutuksen."

arvoisena ja kuinka nuoret saataisiin sitomaan maanpuolustustahto omaan identiteettiinsä. Vastaus kysymykseen riippuu ennen kaikkea yksilön omasta kokemuksesta: Mitä annettavaa maalla on minulle ja mitä annettavaa minulla on maalle, kuten presidentti John F. Kennedy kollektiivisen vastuun hengessä totesi.

Kysymykseen "Jos Suomeen hy k tt n, olisiko suomalaisten mielestänne puolustauduttava aseellisesti kaikissa tilanteissa, vaikka tulos näyttäisi epävarmalta", vastasi Findikaattorin vuonna 2020 teettämässä kyselyssä myönteisesti 65 prosenttia, naisista 52 ja miehist  77 prosenttia (Findikaattori (14.12.2020)). Maanpuolustustahto assosioidaan nuorten keskuudessa useimmiten varusmiespalveluksen suorittamiseen. Yleensä juuri varusmiespalveluksen jälkeen nuorilla syntyykin kyky kohdentaa maanpuolustustahto käsitteenä konkreettisesti itseensä ja omiin toimiinsa. Kansakuntamme

maanpuolustustahto ei rakennu yksinomaan valtioneuvoston puolustuspoliittisista selonteoista, vaan nimenomaan jokaisen yhteiskunnan jäsenen henkilökohtaisesta motivaatiosta sitoutua puolustamaan isänmaataan.

Yhteinen tulevaisuutemme riippuu siitä, miten yksilöt näkevät työnsä osana laajempaa kokonaisuutta. Siksi jokainen on pidettävä mukana ja annettava kokemus siitä, että maalla on annettavaa hänelle ja ennen kaikkea, että hänellä on annettavaa maallensa. Siinä missä osa k  rii hihansa ja tarttuu haasteisiin, toiset keskittyvät enemmän itseensä ja jättävät sukupolvisopimuksen vastuunkannon toisten hoidettavaksi. Maanpuolustustahto sekä sen merkitys tiivistyvät syvällisesti jalkaväenkenraali ja Mannerheim-ristin ritari **Adolf Ehrnroothin** sanoihin: "Suomi on hyvä maa. Se on paras meille suomalaisille. Se on puolustamisen arvoinen maa ja sen ainoa puolustaja on Suomen kansa."

**YHDESSÄ
PAREMPI
JA TURVALLINEN
TULEVAISUUS.**

**Turvaa kaluston
koko elinjaksole.**

Millog ylläpitää maa- ja merivoimien kalustoja sekä ilmavoimien valvontajärjestelmiä niin normaali- kuin poikkeusoloissa.

Millog

millog.fi

f \ y \ in

HYVIEN HETKIEN EVÄÄT MEILTÄ

SSO

Palveluita ja asumisen laatua

Kuva: Juhana Levonen

KANKAANPÄÄ

Äly, taide ja hyvinvointi asuvat meillä - www.kankaanpaa.fi

Oikeudet ja velvollisuudet

- Voit hakea korvausta lääkärintausunnon kuluista Puolustusvoimilta kuitteja vastaan.
- Joukko-osaston komentajalla on oikeus peruuttaa palveluksen aloittamismääräys 45 päivän sisällä palveluksen aloittamisesta väkiväri, sairauden, ilmeisen sopimattomuuden tai muun vastaavan syy perusteella.
- Palveluksen päätyttyä tai keskeydyttyä tai kun palveluksen aloittamismääräys on peruutettu, sinulla on oikeus palata työhösi.

Älä katkaise työsuhdetta!
palveluksen vuoksi!

Ministeriö

Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suosio oli ennätystasolla. Infotilaisuudet hakijoille järjestetään nykytilanteessa keväisin.

Kutsunnoissa on myös kuntien ja kaupunkien puheenvuoro, kuten tällä kertaa Körnsäsin ja Maalahden kutsunnoissa.

Kutsuntojen yhteiskunnallinen ulottuvuus

Kuvat: Puolustusvoimat

Puolustuselonteon ja puolustusvoimien strategisten materiaalihankkeiden lisäksi syksyn mediakeskusteluun nousee työryhmäselvitys maanpuolustusvelvollisuuden tasa-arvoisesta toteuttamisesta. "Naisten kutsunnat" on useassa yhteydessä ja useiden toimesta esitetty mantra, joka on jossain määrin alkanut elää omaa elämäänsä. Perusteena naisten kutsunnoille on mainittu muun muassa kutsuntojen yhteiskunnallinen ulottuvuus ja vaikuttavuus - miesikäluokan kutsunnoille on tunnistettu lukuisia hyviä puolia. Vaikka asiasta ei ole tieteellisiä tutkimuksia, voidaan joitain arkipäivän havaintoja helposti hyväksyä paikkansa pitävinä.

Mitä kutsunnoissa siis tehdään?

Kutsunnat ovat tilaisuuksia, joissa määritetään kutsunnaalaisen palvelukelpoisuus, pääsääntöisesti aiemman ennakkoterveystarkastuksen perusteella. Tärkein lopputulema on kuitenkin

palvelukseenastumismääräys, jossa kutsunnaalaiselle on keskustelujen ja puolustusvoimien tarpeen perusteella määritelty palveluksen alkamisajankohta sekä joukko-osasto. Kutsunnaalaisella on toki mahdollisuus erikoisjoukkohaun kautta päätyä lopunperin myös esimerkiksi Urheilukouluun tai vaikkapa taistelusukeltajaksi. Niiden osalta, joiden terveydentilan edellyttää jatkoselvityksiä tai erikseen määritettyä lisäaikaa, tehdään päätös uudelleentarkastuksista. Joissain tapauksissa joudutaan tekemään päätös rauhanalaisesta palveluksesta vapauttamisesta. Tällöin kyseessä ei ole useinkaan henkilön oma tahtotila, vaan jokin valittava diagnoosi (esimerkiksi I-tyyppin diabetes) muodostaisi uhkan asevelvollisen terveydelle.

Kutsunnaalaisuudessa kutsunnaalainen voi myös ilmoittautua aseettomaan palvelukseen tai siviilipalvelukseen. Jälkimmäisessä vaihtoehdossa kutsuntapäivän jälkeiset jatko-ohjeet tulevat siviilipalveluskeskukselta, eivät enää puolustusvoimilta.

Aluetoimiston työntekijöiden havainnot itse kutsuntapäivästä tukevat sitä, että erittäin suurelta osin tapahtumaan ja päätöksiin ollaan hyvin tyytyväisiä. Kutsunतालautakunnissa jäsenenä olevan kaupunkien ja kuntien edustajat ovat ilmaisseet hämmästyksensä siitä, kuinka ihmisläheistä ja asiallista nuoren asevelvollisen kohtaaminen on.

Koska kutsunnat alkavat?

Kutsunnat alkavat itse asiassa jo alkuvuodesta, jolloin ikäluokalle lähetetään kutsuntaposti. Se on tietopaketti, johon sisältyvät kutsuntakuulutus, kyselylomake varusmiespalvelusta koskien ja Varusmies-opas. Viimeistään tämä käynnistää kutsunnaalaisen oman reflektoinnin ja orientaation asepalveluksesta sekä sen tarjoamista mahdollisuuksista. Ennakkoterveystarkastus antaa myös lisätietoa omista fyysisistä ja psyykkisistä vahvuuksista ja rajoitteista eri palvelustehtäviin hakeutumisen osalta. Moni käynnistää keskustel-

lun ja tietojen vaihdon jo palveluksessa olevien kaverien kanssa. Kaikki tämä helpottaa - puoli vuotta myöhemmin - syksyllä tapahtuvien kutsuntojen läpivientä.

Kutsuntojen yhteiskunnalliset ulottuvuudet

Terveydenhuoltojärjestelmä toteuttaa ennakkoterveystarkastukset. Tässä syntyy ainakin paikallisella tasolla yleiskäsitys miespuolisen ikäluokan terveystilanteesta. Kutsuntatilaisuudessa on paikalla myös monesti kokenut kutsuntalääkäri, joka osaltaan täydentää ennakkotarkastuksia tai tekee ne henkilöille, jotka ovat siitä aiemmin estyneet tai asian jopa unohtaneet.

Kutsuntatapahtumassa ovat aina läsnä kaupunkien ja kuntien sekä usein seurakunnan edustajat. Riippuen paikkakunnan koosta, saattaa erityisesti opetus- ja sosiaalialan edustajilla olla varsin hyvä yleiskuva ikäluokan tilanteesta, mitä itse kutsuntatilaisuus vain täydentää. Riippuen hieman paikkakunnan kulttuurisesta ja historiallisesta perimästä, saattaa seurakunnalla olla isohkokin rooli tunnustettuna toimijana.

Pääosassa maamme kuntia ja kaupunkia ei ole puolustusvoimien toimintoja tai työpaikkoja. Emme voi vähätellä sen merkitystä, että puolustusvoimien delegaatio - vähintään esiuupseerin ja usein aluetoimiston päällikön johtamana - tulee paikkakunnalle kerran vuorokaudessa. Kutsuntatyön lomassa on mahdollisuus vaihtaa ajatuksia ja tilannekuva paitsi asepalveluksesta sekä paikkakunnan tilanteesta, myös maanpuolustuksesta ja maailmanpolitiikasta laajemminkin. Harmittavan usein nämä keskustelut jäävät päivän kiireissä puolitiehen, mutta seuraavana syksynä on aina hyvä jatkaa.

Ehkä tärkein kutsuntojen laajentamisessa naispuoliselle ikäluokalle nostettu tekijä on mahdollisuus löytää viimeistään kutsuntatapahtumassa ns. syrjäytymisvaarassa olijat tai "pudokkaat". Tällöin tarkoitetaan ensisijaisesti niitä, jotka ennen nyt tehtyä oppivollisuuden jatkamista aina 18:sta ikävuoteen ovat jääneet ilman opiskelu- tai työpaikkaa peruskoulun jälkeen. Tämä tilanne tulee tietysti jatkossa pääosin korjautumaan kouluterveydenhuollon vastuun saadessa lisävuosia.

Syrjäytymisvaarassa olijoille perustyökäluna on etsivä nuorisotyö edustajineen. Pohjanmaan aluetoimiston kutsuntatapahtumissa lähtökohtaisesti jokainen kutsunnanalainen "kuittaa" itsensä pois etsivän nuorisotyön kautta. Kutsunnanalaisen suostumuksella kutsuntalautakunta voi lisäksi laatia erillisen lähteen, jolla nuori antaa luvan olla yhteydessä myös kutsuntatapahtuman jälkeen. Tulee muistaa, että kutsunnanalaiset ovat pääosin täysi-ikäisiä ja tällaisten yhteydenottojen tulee perustua vapaaehtoisuuteen.

Miten eteenpäin?

Kutsunnoilla - niitä edeltävillä tapahtumilla ja toimenpiteillä sekä "jälkihoidolla" - on aivan varmasti tunnistettavia ja eriteltäviä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Vähäisimpiä näistä eivät ole puolustusvoimien näkyvyys ja yhteydenpito sekä eri viranomaisten sekä toimijoiden tilannekuva miespuolisen nuorison tilanteesta. Tällainen synteesi syntyy kuitenkin pitkälti siitä, että ikäluokan nuoriso kootaan fyysisesti yhteen kutsuntatapahtumaan. Digitalisaatiosta huolimatta ryhmäytymisestä on hyötyä. Suuren joukon kokoaminen kutsuntaan asettaa puolestaan vaatimuksia ja haasteista päivän sujuvalle ja ihmisläheiselle läpiviennille. Ensiskosketus puolustushallintoon ei voine olla odottelu tai sekamelska - eikä näin olekaan.

Kutsuntojen tai niitä vastaavien tapahtumien mahdollinen laajentaminen naispuoliseen ikäluokkaan vaatinee laajemman tarkastelun asevelvollisuuden pakollisuudesta ja eri viranomaisten vastuista kokonaisturvallisuuden kouluttamisessa. Mikäli itse kutsuntatapahtumassa naispuolisilta tarkastettaisiin vain opiskelu- ja muu elämäntilanne, on kysyttävä, miksi tämän tulisi olla puolustusvoimien tehtävä? Nähtäväksi jää, päädytäänkö lopulta suosittelemaan esimerkiksi vain naisten vapaaehtoisen asepalvelukseen hakeutumista integroitavaksi nykyistä tiukemmin osaksi miesten kutsuntatapahtumia ja -aikatauluja?

Föregångarna
Alla har en plats i livet -
Vi hjälper dig att hitta din!

Uppsökande Ungdomsarbete: för dig som

- är 15-29 år
- är utan studieplats eller osäker på vad du vill studera
- tycker att studierna går trögt eller har avbrutit dina studier
- har utmaningar med ekonomi, hälsa eller ett beroende
- har frågor angående värnplikt och civiltjänstgöring
- söker meningsfulla aktiviteter
- söker jobb eller praktik
- har en vän eller släkting som du är orolig för

Porin prikaatissa tarvitaan myös ruotsinkielisiä. Etsivän nuorisotyön esite ruotsinkielisissä kutsunnoissa.

Itse kutsuntatapahtuman osallistujamäärien kasvattaminen asettaisi haasteet paitsi tiloille, myös sujuvuudelle. Esimerkiksi Pohjanmaan aluetoimiston kutsunnanalaisista noin joka neljännen äidinkieli on ruotsi. Kielilaki ja asevelvollisuuslaki edellyttävät näiden asioiden moitteetonta hoitamista. Vajaa resurssointi kääntää sinänsä hyvät tarkoitusperät nopeasti itseään vastaan.

Kutsunnoilla on yhteiskunnassa hyvä näkyvyys ja maine. Pidetään ne sellaisina myös jatkossa - vahvuudet turvaten ja uudet vaatimukset täyttäen. Varaa epäonnistumiseen ei ole, sillä kyseessä on lähtöaskel maanpuolustustajaksi. Siinä horjuilu voi aiheuttaa huomattavaa epätahtisuutta myös myöhemmissä marssissa.

Kirjoittaja everstiluutnantti
Mauri Etelämäki,
Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö

Keittiömestari-
laatua yli
30 vuotta

www.kapteeninkastikkeet.fi

KUN TAHDOT
PANKILTASI
ENEMMÄN

Aito
Säästöpankki

TAHDON ASIALLA.

Aito Säästöpankki | p. 010 311 6400*
saastopankki.fi/aito

* Hinta 8,35 snt/puhelu + 16,69 snt/min (alv 24%) soiteaassa kotimaan lanka- ja matkapuhelinliittymistä.

ARK TAKALA OY

office@arktakala.fi
www.arktakala.fi
(02) 233 1100

Turvallisuutta vapaaehtoisvoimin

Teksti: Antti Lehtisalo Kuvat: MPK / Ossi Hietala

Maanpuolustuskoulutus MPK -maan kattavin kokonaisturvallisuuden kouluttaja. Koko Manner-Suomen alueella MPK:n koulutuspaikoissa koulutetaan laajasti erilaista maanpuolustus- ja turvallisuusosaamista.

Sotilaallisia valmiuksia

MPK:n toimintaa ohjaa laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja sen päätehtävänä on Puolustusvoimien strategisena kumppanina tukea valmiutta tuottamalla sotilaallisia valmiuksia palvelevaa (SOTVA) koulutusta. Tällaista ovat esimerkiksi aselajikoulutus, johtaja- ja kouluttajakoulutus, fyysinen koulutus ja ammunta.

SOTVA-koulutusta tuotetaan Puolustusvoimien tarpeiden perusteella ja

se on yleensä suunnattu reserviläisille. Osaan yleisestä koulutuksesta voivat osallistua myös 18 vuotta täyttäneet ei-asevelvolliset.

MPK:n piireissä työskentelee noin 20 valmiuspäällikköä läheisessä yhteistyössä Puolustusvoimien henkilökunnan kanssa. Heidän tehtävänä on yhdessä reserviläisten kanssa suunnitella sopivia nousujohteisia koulutuspolkuja kohti yhteisiä päämääriä.

Turvallisuusosaamista kaikille

MPK tuottaa monipuolista turvallisuusosaamista niin nuorille, naisille kuin kaikille turvallisuudesta kiinnostuneille. Nuorten ja naisten tutustumistoiminta on yksi MPK:n lakisääteisistä tehtävissä. Tutustumistoiminta kehittää turvallisuus- ja varautumistai-

toja ja antaa etenkin nuorille mahdollisuuden tutustua etukäteen varusmies- tai naisten vapaaehtoisen palveluksen sisältöön.

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tavoitteisiin kuuluu vahvistaa kansalaisten turvallisuustaitoja laajasti. Uhan ei tarvitse olla sotilaallinen, vaan se voi olla vaikka suuronnettomuus tai luonnonkatastrofi. Tavoitteena on parantaa yksilön turvallisuusosaamista ja vahvistaa kykyä selviytyä kaikenlaisissa poikkeuksellisissa olosuhteissa. Kouluttautuminen ja harjoittelu parantaa henkistä kriisinkestävyyttä. MPK tekee läheistä yhteistyötä muiden turvallisuusalan viranomaisten ja järjestöjen kanssa. Esimerkiksi yhteistyössä järjestettävissä Kotiseutuharjoituksissa eri organisaatioiden edustajat oppivat toinen toisiltaan ja pystyvät tarjoamaan

vapaaehtoisille monipuolisesti uutta osaamista.

MPK:n koulutustoimintaa pyörittävät noin 100 palkattua työntekijää ja lähes 3 000 sitoutunutta vapaaehtoista kouluttajaa ja toimijaa. Sitoutuneet vapaaehtoiset kouluttajat ovat oman alansa huippuosaajia. He harjaantuvat tehtäviinsä aikaisemman osaamisensa ja esimerkiksi MPK:n kouluttajakoulutuksessa kerrytetyn osaamisen kautta.

MPK nyt ja tulevaisuudessa

MPK:n toiminta on vajaan 30-vuotisen historian aikana kehittynyt ja laajentunut. Vuonna 2008 voimaan tullut laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja sen myötä puolustusministeriön ohjaus ja Puolustusvoimien strateginen kumppanuus on antanut raamit koulutuksen kehittämiseksi. MPK on ketteränä toimijana pysynyt ajassa kiinni ja kehittänyt koulutusta vastaamaan yhteiskunnan uhkamalleja ja näin pystynyt tarjoamaan osallistujille motivoivaa koulutusta. Koulutuskokonaisuuksia ovat muun muassa kyber-, info- ja hybriditurvallisuuteen liittyvä kurssit, maatilojen varautuminen ja erilaiset nuorten koulutukset yhdessä oppilaitosten kanssa.

LAATUMERKIT AMMATTITAITIDOLLA

Husqvarna

STIGA

STIHL

POLARIS

- 2+2 vuoden takuu •
- Huolto • Varaosat •
- Laitteet myymälästä kasattuna ja koekäytettynä •

sportti**kone**.fi

SALO • SOMERO • KAARINA • LOIMAA • LOHJA

HUOLTO- JA
VARAOSAPALVELU

VERKKOKAUPPA
AVOINNA 24/7

S-MOBIILI ON ARJEN APURI. S-MOBIILISTA LÖYDÄT

LATAA MAKSUTON S-MOBIILI!

Lataa

Kirjaudu

Käytä ja hyödy!

SATAKUNTA[®]
Satakunnan Osuuskauppa
satakunnanosuuskauppa.fi

Uusi vanha Porilaismuseumo

Teksti: Heikki Saarinen ja Tomi Salminen Kuvat: Tomi Salminen

Ollien projekti

Porin prikaatin historiaa esittelevän Porilaismuseumon avajaisia vietettiin Porin prikaatin vuosipäivänä 16. helmikuuta 1990. Virallisia avajaisia kunnoitti läsnä olollaan prikaatin oman väen lisäksi varsin arvovaltainen kutsuvieraiden joukko, heistä mainittakoon jo silloin iäkäs jalkaväenkenraali **Adolf Ehrnrooth**.

Porilaismuseumon syntymiseen myötävaikuttanut vahvasti silloinen Porin prikaatin komentaja eversti **Olli Nepponen**. Käytännön toteutus annettiin toiselle

Ollille, sotilasmestari **Olli Lindénille**, museomies henkeen ja vereen. Museo sijoitettiin varuskuntasairaalaan alakertaan tarkoitusta varten remontoituihin 400 neliömetrin tiloihin. Museo oli jaettu prikaatin yleishistoriaa esittelevään osaan sekä tekniikkaa ja materiaalia esittelevään osioon. Museotila oli valoisa ja näyttelyn asettelu harkittu. Porilaismuseumo oli kaiken kaikkiaan edustava ja laadukas joukko-osastomuseumo. Tämän tunnusti jo heti alkuun Sotamuseumonkin arvioitsijat. Porilaismuseumo vakiinnutti paikkansa ja oli kysytty vierailukohde, palvelen satojen vierai-

luiden, kymmeneen tuhansiin nousseita kävijämääriä 1990-2013.

Alasajo - toiveet uudesta museumosta

Sairaalarakennuksen tullessa kuntosaa puolesta tiensä päähän, sai rakennus purkutuomion. Se tiesi exodusta myös Porilaismuseumolle. Tilanne oli siinä mielessä surkea, ettei museumolle ollut osoittaa varuskunnan rakennuskannasta korvaavaksi soveltuvaa tilaa. Porilaismuseumo käytännössä paketoitiin ja hajasijoitettiin varuskunnan eri varastotiloihin. Jotakin esineistöstä voitiin kuitenkin asettaa esille. Porin Rykmentin Turun kasarmia vuoden 1934 ulkoasussa esittelevä pienoismalli oli nähtävillä Sotilaskodin alakerrassa.

Vuodet 2014-2019 Porilaismuseumo oli vailla kotia. Museumon liekkiä pidettiin kuitenkin yllä ja erinäisiä vaihtoehtoja etsittiin useiden komentajienkin voimin vuosien varrella. Museumon kattavaa ja runsaasti dokumentteja sisältävää arkistoa ja esineistöä hyödynnettiin, kun vuosina 2014-2016 kirjoitettiin Porin prikaatin uutta historiakirjaa. Kirjan kirjoittaja, sotatieteiden tohtori, eversti evp, **Markku Iskanius** oli usein nähty vieras museumon arkistossa. Porilaisten marssi -kirja julkaistiin 2016. Porilaismuseumon arkistojen pölyttämisen tarve

Sotarumpu
1700-luvulta.

1700–1800-lukujen ruotsalaisia ja venäläisiä miekkoja.

toistui, kun Markku sai toimeksiannon kirjoittaa myös Porin prikaatin killan 60 -vuotishistorian. Ajassa mukana -katse eteenpäin Porin prikaatin kiltta 1959-2019 -kirja julkaistiin 2019.

Uusi Porilaismuseumo

Uhka kerhotoiminnan päättymisestä varuskunnissa ja myös Huovrinrinneellä oli liikkeellepaneva voima, joka sai Porin prikaatin, Säkylän kunnan, Porin prikaatin killan sekä lukuisan joukon vaikutusvaltaisia tahoja ryhtymään toimenpiteisiin kerhotoiminnan säilyttämiseksi. Kerhorakennuksessa sijaitsi Upseerikerho sekä Päälystökerho. Päälystökerho päätti lakkauttaa toimintansa 2016, joten rakennuksen toinen pääty jäi tyhjäksi.

Erinäisten vaiheiden jälkeen kerhorakennus määrälaineen siirtyi perustetun Huovrinrinteen kerhosäätiön omistukseen. Vuokralaiseksi jäi edelleen Huovrinrinteen Upseerikerho ry:lle paikalleen. Säätiö tarjosi entisen Päälystökerhon tyhjiä tiloja Porin prikaatille Porilaismuseumon sijoituspaikaksi. Tilaisuuteen tartuttiin ja Porilaismuseumon uudelleen perustaminen annettiin Porin prikaatin Perinneyhdistys ry:n tehtäväksi ja jatkossakin hoidettavaksi. Uuden Porilaismuseumon näyttelyn ensimmäinen osio valmistui alkuvuodesta 2020. Se esiteltiin ensi kertaa yleisölle valapäivänä 14. helmikuuta 2020. Ensimmäinen osio käsittää Porin prikaatin joukko-osastohistoriaa, Porin jalkaväkirykmentin perustamisesta 1626

aina Vanhan sotaväen lakkauttamiseen vuoteen 1902.

Porilaismuseumon vahvana tukijana on sen perustamisesta lähtien ollut Porin prikaatin kiltta, ja on sitä edelleen. Matkan varrella tukijoina ovat olleet Porin prikaatin Perinneyhdistys sekä tietysti Porin prikaati resurssien mahdollistajana. Tärkein on ollut Porin prikaatin johdon tahto ja tuki säilyttää joukko-osaston historiaa esittelevä näyttely.

Porilaismuseumo.fi

Porilaismuseumo on rakentuessaan samalla siirtynyt viime kevään kuluessa digiaikaan. Porilaismuseumo.fi on sivusto, jonka alle on kerätty kaikki Porin prikaatin perinnetilat. Sivustolla esitellään Porilaismuseumon lisäksi Huovrinrinteen upseerikerhon useiden eri huoneiden perinne-esineistöä sekä Niinisalon perinnehuoneen esineistöä. Sivustolle täydennetään myöhemmin myös tiedot ulkomuistomerkeistä Säkylän-Niinisalon varuskunnassa. Digitointiprojekti on toteutettu yhteistyössä Porin prikaatin koulutusosaston, Porin prikaatin Perinneyhdistyksen sekä Niinisalon varuskunnan Perinneyhdistyksen kanssa. ICT nikkarina eli sivuston rakentajana ja kuvasisällön toteuttajana tässä projektissa toimii dokumentoija **Tomi Salminen**. Tekstisisällön sivulle on koostanut **Anu Sinkkonen**.

Porilaismuseumo.fi sivuston luomisen päämääränä oli toteuttaa museokävijälle digitaalinen työkalu museovierailun

tueksi. Skannaamalla museoesineiden yhteyteen liitettyjä QR-koodeja vierailija pääsee välittömästi lukemaan taustatietoa esineestä omalla mobiililaitteellaan museovierailun yhteydessä. Museokokemuksen laajentaminen mobiililaitteelle tuo lisäarvoa kävijälle, kun tämä saa tutustua paikan päällä esineisiin ja samalla uppoutua niiden rikkaaseen taustaan. Museotilassa vierähtää helposti pidempikin aika esineitä tutkiessa ja niiden tarinoinhin tutustuessa. Perinteisistä tekstikylteistä poiketen mobiililaitteille optimoitu digitaalinen muoto salli tekstisisällön tuottamisen ilman tilarajoitusta. Museossa pystyy esimerkiksi seuraamaan taisteluita kartasta ja lukea halutessaan laajemmin tietyistä taisteluista niihin kohdistettujen QR-koodien avulla. Sivustolle pääsee myös suoraan kirjoittamalla selaimen osoitekenttään Porilaismuseumo.fi, mutta aivan kaikkea sivusto ei kuitenkaan paljasta. Halutessaan täyden museokokemuksen ja nähdäkseen kaikki esineet kannattaa saapua Porilaismuseumoon uppoutumaan Porin prikaatin historiaan.

Sotku laajeni nettiin

Teksti ja kuva: Jenni Tanski

Varusmiestoimikunnan puheenjohtaja alikersantti **Ilari Uusitalo** kertoo, että varusmiesten keskuudessa uusi nettisotku ansaitsee varauksetonta kehua. Tilaaminen ja maksaminen on helppoa ja valikoima on varsin kattava. Valttina on toimitusnopeus. Aamupäivällä tilatut tuotteet toimitetaan saman päivän aikana tupiin, camp Mauriin tai vaikkapa maastoon.

Varusmiesten keskuudessa nettisotku voidaan kokea samalla tavalla "omaksi" kuin fyysinen sotilaskotikin. Mahdollisuus nauttia sotilaskodin tuotteista lisää viihtyvyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta silloin, kun ei päästä viettämään vapaa-aikaa sotilaskotiin.

Alikersantti Uusitalo kiittelee sotilaskodin kykyä kehittyä ja sopeuttaa toimintaansa vallitsevien olosuhteiden mukaan. Asiointi on helppoa ja sotilaskodin henkilökunta on venynyt kivasti. "Sotilaskoti on lunastanut lupauksensa olla siellä missä varusmieskin on", alikersantti Uusitalo kiteyttää.

Säkylän sotilaskoti avasi heinäkuun alussa nettisivuillaan virallisen verkkokaupan. "Nettisotku" on ostospaikka Porin prikaatin Huovrininteellä palvelustaan suorittaville varusmiehille ja naisille, sekä alueen palkatulle henkilöstölle. Aiemmin oli mahdollista tilata tuotteita sähköpostilla, mutta oikean verkkokaupan myötä tilausprosessi, maksaminen ja varastoasiat saatiin toimiviksi. Ideoita, kehittämiskykyä ja osaamista ei yhdistyksen johtokunnalta ja sotilaskodin henkilöstöltä puutu. Verkkokauppa toteutettiin teknisesti omin naisvoimin ja samalla säästettiin kustannuksissa. Päävastuun toteutuksesta kantoi yhdistyksen multiosaaja pj. **Henna Ryömä**.

Nettisotku perustettiin palvelemaan paremmin ja monipuolisemmin myös niitä, jotka eivät esim. koronarajoitusten vuoksi sotkuun pääse tai eivät palveluskiireiltä ehdi. Verkkokauppa on erityisen hyödyllinen poikkeusolojen

aikaan varusmiesten päästessä pääsotilaskotiin yksikkö kerrallaan. Kuljetuspalvelu otettiin alun perin käyttöön karanteenissa oleville osastoille viime keväänä. Mallia saatiin Porin prikaatin Niinisalon sotilaskodista.

Nykynuoret ovat tottuneet tilaamaan kaikenlaista tavaraa netistä, joten varuskuntaankin posti on kuljettanut runsain määrin elintarvikkeita. Näyttääkin jo siltä, että hyvän vastaanoton saanut nettisotku valtaa jalansijaa postikuljetuksilta ja tulee jäämään pysyväksi osaksi Säkylän sotilaskodin arkea yhdeksi palvelumuodoksi ja kannattavuuden tukipilariksi.

Nettisotkun valikoimissa on niitä tuotteita, joita on muutenkin aina varastossa. Verkkokaupasta saa muun muassa suosituimpia juomia, herkkuja sekä hygieniatuotteita. Tällä hetkellä valikoimaan kuuluu reilut 60 tuotetta, ja tarjontaa tullaan lisäämään kysynnän mukaan ja asiakkaita kuunnellen, kertoo sotilaskodinjohtaja **Merja Lankinen**.

- Hiljattain valikoimaan lisätyt tuoretuotteet kuten, pizzat, paninit, sämpylät ja munkit ovat tervetullutta vaihtelua viikkoina, jolloin sotilaskotiin ei päästä asioimaan paikan päälle.

Verkkokaupan kassalta tilaaja valitsee ostotensa noutopaikan kasarmialueen sisällä. Se voi olla sotilaskoti, kasarmi tai vaikkapa varuskuntasairaala. Tuotteilla on samat edulliset hinnat kuin sotilaskodissa. Tilauksia voi tehdä kimpassa, jolloin kahden euron toimitusmaksukin jakaantuu useamman kesken. Sotilaskodin alakerran kioski toimii nettisotkun hermokeskuksena. Siellä tuotteet välivarastoidaan ja pakataan hygieenisesti nimikoituihin muovipusseihin. Kuljetus pyritään tekemään pikaisesti jopa samana päivänä. Lupaus on 1-3 vuorokauden kuluessa. Viikonloppuisin ei tällä hetkellä ole toimituksia, joten perjantai-illan tilaukset kuljetetaan maanantaina.

TALOUSHALLINNON PALVELUJA TARJOAA

LoimiTili

Hirvikoskentie 219, 32210 Loimaa
Heli Kauti, 040 514 1637, heli@loimitili.fi www.loimitili.fi

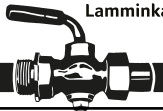
Hanakat

Värಿಸilmä

Lamminkatu 19, Loimaa - ma-pe 9-17, la 10-13 - Puh. 02-7627996
hanakatloimaa.fi - varisilmaloimaa.fi

HT-Asennus

Hankkija

Kun maailma ei riitä, valitse

 Rauma

Yli 170

koulutusvaihtoehtoa,
syksyllä tarjolla jopa

1500

aloituspaikkaa tekniikan
alan koulutuksiin!

[www.turku.fi/
opiskelijakaupunki](http://www.turku.fi/opiskelijakaupunki)

BONUS ON PUHELIMESSA

S-mobiilista näet
bonustilanteesi, lähim-
mät bonustoimipaikat,
sähköiset kassa- ja
takuukuitit sekä ajan-
kohtaiset Edut ja vinkit.

 Lataa
App Storesta

 LATAA
Google Play
PALVELUSTA

 KEULA

www.intlog.fi

QuickSpace on
siirrettävä, pienen
tilaan pakkautuva
moduulirakenteinen
tila.

Saariston vapaajoukon muistomerkki paljastettiin Ahvenanmaan Vårdössä

Keväällä 1918 - siis hieman yli 103 vuotta sitten - Suomessa käytiin veristä vapaussotaa. Venäjän tsarivaltio oli luhistunut ja Venäjällä riehui sisällissota. Vuonna 1915 lähti nuoria miehiä Suomesta hankkimaan sotilaskoulutusta Saksaan tavoitteenaan vapauttaa maamme Venäjän sortovallan kahleista.

Suurimmat etelän kaupungit olivat joutuneet punaisten vallan alle ja laillinen valtiovalta eli valkoiset keskittyivät Pohjanmaalle, jossa kenraali Mannerheim oli nimitetty hallituksen joukkojen ylipäälliköksi. Etelä-Pohjanmaa aloitti venäläisten aseistariisumisen ja jääkäreitä alkoi tulla Saksasta pieninä ryhminä kouluttamaan joukkoja.

Ahvenanmaan retkikunta

Työväenlehtien toimittajien levittäessä Venäjän vallankumouksen sanomaa punakaartit alkoivat murhata viattomia siviilejä, takavarikoida aseita ja elin-

tarvikkeita. Valkoisilla ei ollut aseita, jolloin vastarinta oli turhaa. Turku joutui punaisten valtaan jo marraskuussa 1917.

Sen enempää valtiomme tapahtumiin puuttumatta voimme todeta, että tammisunnuntai eli 28.1.1918 muutti historiaamme. Tässä tilanteessa maakuntamme nuoret suojeluskuntiin kuuluneet miehet lähtivät pohjoiseen kohti Kankaanpäästä ja länteen Uuteenkaupunkiin. Kankaanpäässä muodostettiin varsinaissuomalaisista Turun komppania osaksi Porin pataljoonaa. Uuteenkaupunkiin kokoontuneet miehet noin 500 miestä aloittivat 7.2.1918 jalkapattikassa jäitä pitkin matkan Ahvenanmaalle. Sitä kutsutaan Uudenkaupungin retkikunnaksi eli Ahvenanmaan retkikunnaksi. Retkikunta kävi Ahvenanmaalla yhden taistelun, Godbyn taistelun, jossa venäläiset lyötiin.

Ahvenanmaasta olivat Venäjän lisäksi kiinnostuneet myös Ruotsi ja Saksa. Mannerheim sähköitti retkikunnalle käskyn pysyä Ahvenanmaalla. Ruotsin

meriministerin Palmstiernan petoksen johdosta retkikunta ei saanut tietoonsa Mannerheimin sähkettä, vaan ruotsalaiset huijasivat sitä ja kehottivat luovuttamaan aseensa. Retkikunta lastattiin laivaan, vietiin Ruotsiin ja pantiin Haaparantaan menevään junaan. Suomen puolella pahasti huvenneena se osallistui Ikaalisten rintaman taisteluihin.

Saariston Vapaajoukko perustetaan

Samoihin aikoihin eli 7.2.1918 Nauvon ja sieltä edelleen Iniöön siirtynyt Mouhijärven nimismies **Otto Wahlroos** perusti Iniössä Salmisholmin kansakoululla Saariston Vapaajoukon, joka siirtyi Vårdön kirkon alueelle.

Täällä Vårdön asukkaat muodostivat muonituskomitean merikapteeni Lundqvistin, maisteri **Otto Anderssonin** sekä pastori ja rouva **Fleegen** johdolla. Mannerheimin pyynnöstä saksalainen laivasto-osasto amiraali **Meurerin** johdolla saapui 5.3.1918 Eckeröhön ja yllätti ruotsalaiset täysin. Se alkoi kouluttaa ja aseistaa Vapaajoukkoa. Se käsitti ruotsinkielisen, suomenkielisen ja ahvenanmaalaisen (66 miestä) kompanian. Vapaajoukko alkoi puhdistaa saaristoa punakaarteista kreivi, majuri **Carl-August Ehrenswardin** komennossa. Nauvon Pensarin entisellä suoje-

Andreas Johansson, Jorma Ake, Ole Bergen ja Anders Englund keskustelemassa.

luskuntaleiripaikalla on Saaristomeren komein muistomerkki "Vainovalkeatuli", jonka aihe on saatu Vårdön kunnan vaakunasta.

Kansan hurratessa Uudenmaantien varrella Vapaajoukko saapui Turkuun 13.4.1918 ja alkoi vangita punakaartilaisia. Tämän jälkeen siitä muodostettiin Varsinais-Suomen Rykmentti, joka puhdisti maakunnan pitäjän toisensa jälkeen punakaarteista, joiden pääjoukot olivat jo alkaneet paeta itään päin.

Muistomerkki toteutuu

Yli 10 vuotta sitten perinneyhdistyksemme edesmennyt jäsen **Pekka Pietilä** esitti ennen kuolemaansa, että Saariston Vapaajoukon toiminnan muistoa vaalittaisiin muistolaatalla. 10 vuotta sitten yhdistyksemme aloitti tämän projektin pyytämällä lupaa Vårdön seurakunnalta ja kunnanhallitukselta.

Asiassa oltiin periaatteessa myönteisellä kannalla, mutta paikasta ei saatu selvää päätöstä silloin. Kirkon läheisyys ei tullut kysymykseen. Asia jäi siihen. Asian oltua siis 10 vuotta vireillä toi-

Paljastusväki yhteiskuvassa. Vasemmalta Kristoffer Barkar, Eero Joutsikoski, Timo Mäki, Jorma Ake, Jouko Fossi, Antti Paajanen. Andreas Johansson, Ole Bergen, Seppo Lerkki, Anders Englund, Andreas Enqvist ja Hans-Christian Sundkvist.

Muistomerkkin teksti on kolmella kielellä. Saksankielisen käännöksen teki eversti Mark Aretz.

mintasuunnitelmassamme palasimme siihen keväällä 2020, ja kunnanhallitus 26.5.2020 § 74 päätti osoittaa paikaksi Töftö-Gersholmin sillan pielessä olevan laajan, hyvän näkyvyyden tarjoavan levähdyspaikan. Silloisen kunnanjohtajan Andreas Johanssonin kanssa katsastimme heinäkuussa 2020 paikan ja sovimme jatkotoimista.

Muistomerkkin luonnosteli hallituksemme jäsen arkkitehti **Antti Mäki**. Muistomerkkin kiven hankki ja laatan upotti Stenhuggeri Saarinen & Åkerblomista **Lennart Åkerblom** Maarianhaminasta, perustan kaivuutyön hoiti **Erik Åberg** Vårdöstä ja laatan valmistutti laitilalainen Pronssi & Kivi alihankintana Italiassa. Laatan vei Maarianhaminaan hallituksemme jäsen **Seppo Lerkki**.

Suunniteltu paljastuspäivä oli 14.10.2020 eli Tarton rauhansopimuksen 100- vuotispäivä.

Koronapandemiasta johtuen päätimme odottaa parempia aikoja ja siirsimme asian kesäkuun 17. päivään 2021. Ahvenanmaan itsehallinnon 100- vuotisjuhlallisuuDET ovat myös alkamassa tänä kesänä. Turun Rintamapataljoonan historiikin (1928) kirjoittajan **V. J. Marjasen** mukaan ahvenanmaalaisten onkin itsehallinnostaan paljolti kiittäminen Ahvenanmaan retkikuntaa.

Puheet ja huomionsoitukset

Paljastuspuheen piti ensiksi ruotsiksi Pargas Reservo-cerare rf:n puheenjohtaja kapteeni (res) **Ole Bergen**. Heidän

yhdistyksestään oli mukana myös kapteeni (evp, res) **Jorma Ake**, joka lobbasi hankettamme keväällä 2020 paikallisten suuntaan. Itse pidin puheen suomeksi.

Paljastustilaisuuden lopuksi luovutimme Sinisen ristin hankkeen alussa Vårdön kunnanjohtajana olleelle Andreas Johanssonille ja perinneliiton standaarin Vårdön kunnalle. Sen otti vastaan nykyinen kunnanjohtaja **Kristofer Barkar**. Myös valtuuston puheenjohtaja Anders Englund osallistui tilaisuuteen. Sen päätteeksi kohotimme kuohuviinimaljat ja nautimme Vårdön kunnan tarjoamat kahvit levähdyspaikan pöydissä tuulisessa mutta aurinkoisessa säässä. Muistomerkkin rahoitukseen osallistuivat yhdistyksemme lisäksi Varsinais-Suomen Maakuntasäätiö, Pargas Reservo-cerare rf ja JP 27:n Perinneyhdistyksen Varsinais-Suomen osasto, joille suuret kiitokset.

Lövö ja Godby

Tutustuimme myös Vårdössä maassamme vähemmän tunnettuun Lövön rauhankongressin tapahtumapaikkaan. Paikka on Otto Anderssonin museon vieressä. Siellä Ruotsi ja Venäjä neuvottelivat kahden vuoden ajan Suuren Pohjan sodan eli isonvihan lopettamisesta vuosina 1717-1719. Rauha solmittiin kuitenkin vasta 1721 Uudessa-kaupungissa. Neuvottelun tarvitsemat majoitustilat ja kirkot rakensi Venäjä. Paluumatkalla Maarianhaminaan pysähdyimme Godbyn taistelun muistomerkillä, jonne Pargas Reservo-ceraren edustajien kanssa laskimme kukkalaitteen. Ahvenanmaan retkikunta voitti kyseisen taistelun venäläisiä vastaan. Taistelun jälkeen muun muassa Otto Andersson tarkisti kantaansa Ruotsiin liittymisessä.

Illalla nautimme yhteisen illallisen hotellilla Park Alandiassa Maarianhaminassa. Seuraavana aamuna 18. kesäkuuta teimme tutustumiskäynnin Eckerön kuuluisaan **Carl Engelin** suunnittelemaan ja Venäjän rakentamaan postitaloon. Turkuun palasimme Baltic Princessillä. Matkalle osallistui omakustanteisesti yhdeksän yhdistyksemme jäsentä.

Jouko Fossi
kapteeni (res)
Vapaussodan Varsinais-Suomen perinneyhdistyksen puheenjohtaja

Tuula Rahkonen

Prikaati siirtyi Valtosen komentoon

Teksti: Tuula Rahkonen

Valta vaihtui Porin prikaatissa, kun vuodesta 2018 prikaatia johtanut prikaatikenraali **Mika Kalliomaa** luovutti prikaatin eversti **Vesa Valtosen** komentoon 30.6.2021.

Ennen prikaatiin siirtymistä eversti Valtonen on palvellut muun muassa Maanpuolustuskorkeakoulussa, pataljoonan komentajana Karjalan prikaatissa ja Turvallisuuskomitean pääsihteerinä. Valtonen on sotatieteiden tohtori ja kokonaisturvallisuuden dosentti.

Valmistuttuaan Kadettikoulusta vuonna 1993 Korialle Kymen pioneeripataljoonaan Valtonen on palvellut lähinnä Kaakon puolustajana. Kolmesti Karjalan prikaatissa, kerran Maasotakoulussa ja sitten tie vei hänet pääkaupunkiin Maanpuolustuskorkeakouluun ja tutkimuksen pariin. - Väittelin sotatieteiden tohtoriksi 2010 aiheesta ”turvallisuustoimijoiden yhteistyö”. Ehkäpä juuri sen osaamisen kautta tie vei Turvallisuuskomiteaan, jossa olen palvellut kahteen otteeseen, yhteensä seitsemän vuotta. Viimeisen

vuoden ennen mieluisaa komennusta Porin prikaatiin sain palvella Maavoimien esikunnassa Mikkelissä, Valtonen kertoo sotilasurastaan.

Prikaatin komentajuuden Valtonen on ottanut vastaan tarmokkaasti ja perinteitä kunnioittaen. Uudella komentajalla ei ole aikaisemmin ollut erityisiä yhteyksiä Säskylään tai Porin prikaatiin. Aiemmat kokemukset prikaatiin ovat rajoittuneet lähinnä kursseihin ja yhteisiin harjoituksiin.

- Koti on Kuusankoskella, nykyisessä Kouvolassa. Siellä pidetään tukikohtaa tyttären koulun ja vaimon töiden vuoksi. Toinen koti on Huovinrinteellä ja kolmas Niinisalossa prikaatin johtamisen mahdollistamiseksi.

”Olen vastaanottanut suuren kunniatehtävän, jota ryhdyn toteuttamaan tarmokkaasti ja perinteitä kunnioittaen.”

- eversti Vesa Valtonen

Puolustusvoimien, kuten myös Porin prikaatin resurssit ovat rajalliset ja annetuilla resursseilla on kyettävä tekemään asioita, joilla oikeasti on merkitystä. Valtosen mukaan prikaatin tärkeimmät kehittämiskohteet ovat yhtäältä vahvuuksien säilyttäminen valtakunnallisilla ydinosaamisalueilla ja toiseksi harjoitusjärjestelmän vakiominen palvelemaan henkilökunnan harjaantumista ja joukkotuotantoa.

- Näin säilytämme kunnossa olevat asiat, jonka lisäksi harjoitusjärjestelmää kehittämällä syntyy kustannussäästöjä ja parempaa valmiusosaamista, Valtonen toteaa.

Porin prikaati on monella mittarilla erittäin tärkeä Puolustusvoimien joukko-osasto.

Vahvan ja laadukkaan koulutusjärjestelmänsä lisäksi prikaatissa on valtakunnallista osaamista suojelussa, lennokeissa, raketinheittimistöissä ja koiratoiminnassa sekä tietysti kriisin-

Puolustusvoimat, Julius Vihavainen

hallintakeskus, joka kouluttaa Suomen joukot kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin. Lisäarvona Valtosen nostaa esille kehittyvän paikallispuolustuksen, jonka myötä prikaati kehittyi edelleen aidosti läntisen Suomen puolustajana.

Porin prikaati valmiusprikaatina pitää yllä korkeaa valmiutta koko ajan. Valtosen mukaan Porin prikaati on yksi Maavoimien valmiuden keihäänkärjistä.

- Valmius on läsnä työssämme joka päivä. Prikaatin rooli kokonaisturvallisuuden toimijana korostuu alueellisessa toiminnassa Pohjanmaalla, Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa. Paikallispuolustuksen kehittäminen apulaiskomendantin johtamana ja alue toimistojen tukemana on tästä konkreettinen esimerkki.

Korona-aika on vaikuttanut monin tavoin prikaatin toimintaan ja haastanut etsimään vaihtoehtoisia toimintatapoja. Valtosen mukaan prikaatille annetut tehtävät on hoidettu tinkimättömästi pandemiasta huolimatta ja hän on siitä hyvin ylpeä.

Valtosen mukaan komentajuus mielletään olevan henkilökeskeistä,

jopa institutionaalista ja se voi tuntua etäännyttävältä. Hän haluaa kuitenkin johtaa ihmisiä kasvotusten ja kohdata heitä arjessa. Tapaamisten kautta oppii tuntemaan henkilöstönsä ja varusmiehiä arjessa. Silloin aina oppii itsekin jotain uutta - asioita ja tai vaikkapa jotain prikaatin toiminnasta.

- Toivottavasti olen alaisilleni helpposti lähestyttävä johtaja, jolta saa tarvittavan ohjauksen ja tuen tehtävien toteuttamisessa.

Yhdessä tekemisen kulttuuri näkyy prikaatin toiminnassa ja sen arjessa. Valtosen kokee yhdessä tekemisen, ja yhteistoiminnan, itselleen erittäin tärkeäksi. Hän on myös tutkinut sitä paljon. Valtosen mukaan yhteistyöstä kasvaa suomalainen voima.

- Yhteiset voimavaramme ovat aina enemmän kuin osiensa summa. Se näkyy prikaatissa päivittäin ja harjoitusjärjestelmämme kehittämisen myötä sitä vahvistetaan edelleen, hän toteaa.

Sidosryhmillä ja muilla toimijoilla on suuri merkitys prikaatille.

- Prikaati on länsisuomalaisten puolustaja ja sen voima nojaa vahvasti sidosryhmiin. Vahva tuntuma paikallisuskenttään ja valtakunnallisiin yhteis-

toimintaosapuoliin on prikaatin toiminnalle tärkeää, Valtosen korostaa.

Valtosen näkee reserviläisten merkityksen ja yhteistyön reserviläiskentän kanssa erittäin merkityksellisenä. Hänen mielestään reserviläisarmeijamme on aivan lyömätön.

- Se, että saamme maanpuolustuksen käyttöön laajasti eri aloja osaavia reserviläisiä kehittää puolustustamme ajassa eläen ja innovatiivisesti. Paikallispuolustuksen kehittämisen myötä reserviläisistä saadaan vielä nykyistä enemmän hyötyjä maanpuolustukselle ja vastavasti heille haasteellisia ja mielekkäitä tehtäviä.

Valtoselle ulkoilu ja kuntoilu on päivittäin tärkeää, mutta kalastus on hänelle vapaa-ajalla rentouttaja numero yksi.

- Vetouistelu ja verkkokalastus vievät parhaiten ajatukset lepotalaan vapailla. Lisäksi luen ja nykyisin kuuntelen kirjoja paljon. Suomen sotahistoria ja tutkimus ovat myös lähellä sydäntä.

Valtosen haluaa toivottaa kaikille vanhoille ja uusille porilaistaistelijoille sekä muille prikaatin ystäville oikein hyvää syksyä. - Nähdään taas!

*Matkalla neuvontatehtävään
Afganistanissa keväällä 2021*

Arvoisat kiltasisaret ja -veljet

Käytän tämän tilaisuuden esitelläkseni itseni Porin prikaatin killan uutena puheenjohtajana. Olen alun perin turkulainen ja siksi minulle on koko sotilasurani aikana ollut hankalaa vastata komentajien tervehdykseen ”päivää Porilaiset”, koska en koskaan ole tiennyt, kuvaako käytetty termi porinpriikaatilaisuutta vai etnistä taustaa.

Olen turkulaisesta taustastani huolimatta niin kutsuttu perusPorilainen, koska aloitin varusmiespalvelukseni III/84 saapumiserässä Porin prikaatin 1. Jääkärikomppaniassa. Varusmiespalveluksen jälkeen jatkoin muutaman viikon tauon jälkeen VA-vänrikkinä 4. Jääkärikomppaniassa, josta jatkoin Kadettikouluun elokuussa 1986. Valmistuin elokuussa 1989 luutnantin virkaan ja palasin tuolloin takaisin Porin prikaatiin. Porin prikaatissa palvelin kapteenikursssia lukuun ottamatta eri tehtävissä syksyyn 1995 asti, jolloin aloitin ensimmäisen rauhanturvaamiskomennukseni nykyisessä Pohjois-Makedoniassa.

Vuoden komennuksen jälkeen jatkoin suoraan Maanpuolustuskorkeakouluun ensin esipäätöskurssille ja sieltä jatko-opintoihin yleisesikuntaupseerikurssille, josta valmistuin syksyllä 1998 palaten takaisin Porin prikaatiin ja tällä kertaa esikuntaan.

Vuoden 2000 kaksi ensimmäistä kvartaalia olin Kosovossa suomalaisen pataljoonan operaatiopäällikkönä palaten jälleen takaisin Huovrinrinteelle. Syksyllä 2001 siirryin Maanpuolustuskorkeakouluun esipäätöskurssien yleistaktiikan opettajaksi, josta takaisin Porin

prikaatin kirjoille Suomen ensimmäisen EUBG osaston varajohtajaksi ja suojauskomppanian päälliköksi helmikuussa 2006. Tässä tehtävässä vierähti runsas vuosi, joka jälkeen jatkoin Huovrinteellä silloisen Länsi-Suomen Viestipataljoonan komentajana syksystä 2007 syksyyn 2009. Tällöin otin hieman etäisyyttä Porin prikaatiin ja siirryin Mikkeliin, Maavoimien esikuntaan kansainvälisen sektorin johtajaksi ja apulaisosastopäälliköksi.

Tuli syksy 2011 eikä kukaan ollut puhunut siirrosta toisiin tehtäviin mitään, niin luulin käyttäytyneeni huonosti. Onneksi eräänä lokakuuisena päivänä silloinen MAAVE:n henkilöstöosaston päällikkö tuli huoneeseeni ja kysyi, että lähtisinkö kuukauden päästä Afganistaniin 10 kuukaudeksi joukon komentajaksi. Tartuin tähän mahdollisuuteen ja niinpä tieni vei kauniiseen vuoristomaahan marraskuussa 2011. Sieltä palasin syyskuussa 2012 ja siirryin Puolustusvoimien kansainväliseen keskuskeskukseen sektorinjohtajaksi, jossa ehdin palvelemaan vuoden.

Syksyllä 2013 sain perhekomennuksen Belgiaan, Monsiin NATO:n operaatioesikuntaan esikuntaupseeriksi; yksilöjäseneksi liittoumaan, koska tein töitä liittoumalle enkä Suomelle. Kolmen vuoden jäsenyyden päätyttyä palasimme Suomeen ja aloitin

elokuussa 2016 Lounais-Suomen aluetoimiston päällikkönä eli palasin takaisin kasvattajajoukko-osastoni siipien suojaan. Sain palvella tässä upeassa tehtävässä lähes neljä vuotta, jona aikana viranomaisyhteistyö, veteraanitoiminta, maanpuolustustyö ja asevelvollisuuden koko elinkaari tuli erittäin tutuksi.

Kesällä 2020 sain komennuksen toistamiseen upeaan Afganistaniin, josta palasin Suomeen kesäkuussa 2021. Olin tästä komennuksesta lähes puoli vuotta "palkkasoturina", koska jäin eläkkeelle 1.1.2021 lähes 32 vuoden virassaolon jälkeen. Tällä hetkellä olen siis eläkeläinen reservissä ja erittäin kiireinen, kuten kaikki eläkeläiset. Tänä syksynä erityisen kiireisenä minut pitää rakennusprojekti Rymättylässä, jonne nousee perheemme uusi koti. Perheeseemme kuuluu rakas vaimoni, kaksi teini-ikäistä tytärtä sekä kolme amerikancockerspanielia ja yksi kaniinimäyräkoira.

Aloitin siis Porin prikaatin killan puheenjohtajana kevään vuosikokouksessa valittuna ja pyrin jatkamaan niissä suurissa, eteenpäin vievissä saappaissa, jotka Markku Heinonen minulle luovutti. Haluankin kiittää Markkua erinomaisesta työstä killan puheenjohtajana. En kuitenkaan kuvittele olevani mikään sateentekijä, joka ratkaisee kaikki kiltatoiminnan haasteet jäsenistön aktivoinnissa ja jäsenpohjan laajentamisessa. Ymmärrän hyvin, että kilta ja muunlainen yhdistystoiminta tänä päivänä ei suuremmin kiinnosta perhettä

perustavia, ammatissa aloittelevia kiireisiä nuoria naisia ja miehiä. Uskon silti, että kiltatoiminnalle, maanpuolustukselliselle sosiaaliselle toiminnalle, on tärkeä paikka nyky-yhteiskunnassa ja myös tulevaisuudessa. Erityisesti kansakuntaa kurittanut koronaepidemia ja sosiaalisten kontaktien merkittävä rajoittuminen on tuonut mukanaan mahdollisuuden saada ihmiset liikkeelle ja tapaamaan toisiaan pitkän eristäytymisen päättyessä toivottavasti vielä tänä vuonna. Siksi haastankin kaikki kiltalaiset ideoimaan ruohonjuuritasolla alueosastoissa toimintaa, jolla yhteiskunnan auetessa voisimme elvyttää suomalaisten yhteisöllisyyttä ja yh-

Tällä hetkellä aika ja energia menee uuden kodin rakennusprojektissa.

teistä tekemistä. En tarkoita mitään suuria messuja tai muita spektaakkeleita, vaan esimerkiksi tupailtoja tai muita pienillä järjestelyillä toteutettavia tapahtumia, joissa maanpuoluksesta kiinnostuneet kiltalaiset kokoontuvat, verkottuvat ja pitävät yllä yhteisöllisyyttä. Tiedän kyllä, että kaikki yhdistykset ja vastaavat kamppailevat saman haasteen parissa, mutta uskon kiltatoiminnan perusajatuksen, isänmaan maanpuolustuksen ja maanpuolustustahdon vahvistamisen, olevan meidän muista erottavana vetonaulana. Samalla kannustan kaikki palveluksessa olevia asevelvollisia liittymään kunniakkaaseen Porin prikaatin kiltaan. Pienellä rahalla saa upean, valtakunnan huippua olevan kiltalehden, Porilaisen, kotiin kannettuna neljä kertaa vuodessa. Lehden kanssa pysyy ajanhermolla Porin prikaatin toiminnasta ja ehkä lehden laadukkaat artikkelit herättävät teissä kiinnostuksen maanpuolustukselliseen toimintaan niin killan kuin muiden maanpuolustustoimijoiden piirissä, kun haluatte laatuaikaa itsellenne ruuhkavuosina. Menestyksellistä syksyn jatkoa ja terveyttä kaikille nykyisille ja tuleville kiltaisisarille ja -veljille.

Joni Lindeman
Porin prikaatin killan puheenjohtaja
Emeritus everstiluutnantti

Arto Savonen voi lausua vaikka loimaalaisen sloganin "kotipaikka Loimaa, paljon voimaa!" syyllistymättä liioitteluun. Miehestä löytyy kyllä riittämiin henkistäkin kanttia.

Arto Savosen periaate:

Parhaani teen aina ja tarvittaessa taistelen!

Teksti: Kari Nummila

Aina teen parhaani ja tarvittaessa kyllä vaikka taistelenkin asiani/jonkin päämäärän eteen. Kannattaa yrittää sitkeästi, vaikka sillä voisi välttää vain viimeisen sijan. Parempi olla viimeistä edellisenkin kuin viimeinen, loimaalainen rakennusinsinööri **Arto Savonen**, 61, painottaa.

Edellä olevasta voi vetää senkin johdopäätöksen, että Savonen on valmis allekirjoittamaan omalta osaltaan porilaisena prikaatimme kunniakkaan iskulauseen "**KUNNIA – VELVOLLISUUS – TAHTO**". Tämän sloganin lausui Suomen sodassa (1809) Porin rykmentin lipunkantaja, värrikki **Karl Gustav Polviander**, joka haavoittuneenakin jatkoi tehtävänsä lausuen samalla tuon sloganin, jossa on valtava henkinen lataus!

-Kilpailuhenkisyuteni tulee lähinnä isän puolelta. Äiti taas korosti kou-

lutusta ja opiskelua sen ohella, että "hommathan täytyy aina hoitaa parhaan kykynsä mukaan", kun ne eteen tulevat.

Urheilulla on ollut Arton elämässä aivan erityinen asema tähän saakka ja on yhä edelleenkin. Urheilukipinä syntyi jo pikkupoikaisiässä, kun hän seurasi erityisesti idolejaan **Juha Väätäistä** ja **Lasse Vireniä**. Urheiluharrastus alkoi 10 – 15 vuoden iässä monipuolisella lajikirjolla, jolla oli suuri merkitys tulevalle kilpaurheilijalle. Hän harrasti mm. lentopalloa ja hyvin monipuolisesti yleisurheilulajeja ja saattoi 15-vuotiaana juosta viikossa jopa 55 – 60 kilometriä. Mielessä pyöri sekin vaihtoehto, että keskittyisi jatkossa yleisurheilun kymmenotteluun.

Lajivalinnan hän teki 16-vuotiaana eli päätti keskittyä yhteen voimailulajiin eli olympianostoihin. Hänen "op-

pi-isänsä" oli tässä nostajana menestynyt loimaalainen **Tarmo Tamminen**, joka teki Artolle ensimmäisen harjoitusohjelman. Nuoren miehen lopullisen päätös keskittyä kamppailuun rautojen kanssa ratkaisi Islannissa menestymisen lajin nuorten pohjoismaisissa mestaruuskilpailuissa.

Olympia-areenalla vuonna 1992

Arto edusti vuoden 1992 olympiakiisoissa Barcelonassa Suomea painonnoston 110 kilon sarjassa saavuttaen 13. sijan yhteistuloksella 357,5 kiloa puhtaana amatöörinä eli harjoitteli vain vapaa-aikoina! Hän saavutti v. 1990 MM-kisoissa seitsemännen sijan. Pohjoismaiden mestaruuksia kertyi kolme kappalletta ja yhdeksän SM-kultaa ja muita mitaleita 5 kpl. Ikämiesten masters -maailmanmestaruuksia on kertynyt 2 kpl. Painonnoston ohella Arto harrastaa metsästystä, ammuntaa ja murtoaahiihtoa.

Vuosien varrella hän on toiminut mm. Loimaan Hurrikaanin SM-sarjajoukkueen voimavalmentajana. Projekteihin ovat kuuluneet myös selostustyöt painonnoston arvokilpailuissa

Yle:n erityisavustajana sekä peräti 17 vuotta sivutoimisesti Eurosportissa.

Ylioppilaskirjoitusten jälkeen kesällä 1979 Arto aloitti varusmiespalveluksensa Porin prikaatin Pst-komppaniassa. Rakennusmestaritutkinto valmistui vuonna 1985 tie- ja vesirakennuspuolella ja Rakennusinsinööriutkinto AMK vuonna 2007. Arto toimi 20 vuotta Loimaan kaupungin teknisessä virastossa. Tällä haavaa hän johtaa Posivan ydinpolttoaineen loppusijoituspaikkaa Eurajoella. Projekti valmistuu ensi vuonna. Louhintatyö etenee nyt 437 metrin syvyydessä!

Itsetuntoa heti kohentamaan

Varusmiespalvelu alkoi varusteiden vastaanottamisella.

- Väepeli **Olli Linden** heitti päin kasvojani suntistakin käskyllä "kokeilkaa tuota takkia". Kokeilin ja huusin "herra väepeli, tämä takki on liian pieni". Tähän Linden murjaisi takaisin alokkaan itsetuntoa kohentaneen kommentin "alokas Savonen, teissä on enemmän miestä kuin päälle päin näyttääkään!"

Reservialiupeeerikoulun jälkeen Arto siirtyi Kaartin pataljoonaan Santahaminaan ja sen kunniakomppaniaan, jonka tehtävänä on huolehtia vaativimmista vartiointiedustustehtävistä kuten Presidentinlinnan ja Päävartion kunniavartioista. Siihen ei otettu alokkaita vaan muut joukko-osastot toimittivat jo sotilasvalansa tehneet varusmiehet, tule-

vat kaartilaiset sekä ryhmänjohtajat ja upseerikokelaat. Nykyisin komppania rekrytoi omat varusmiehensä itse.

- Kaartissa päätehtävät olivat siis Presidentinlinnan ja Helsingin päävartio Mariankadulla presidentinlinnaa vastapäätä. Näissä toimin vaihdonvetäjänä. Näiden lisäksi ohjelmaan kuuluivat Koskelan kalliosuoja ja Pääesikunta. Jonkinlaisena palkintona meille järjestettiin ennen kotiutusta tutustuminen presidentinlinnan tiloihin.

Savonen on perehtynyt kouluttautumalla väestönsuojeluohjaajaksi ja toimien neljä vuotta Loimaan väestönsuojelupäällikkönä. Reservissä Savonen nousi väepelin arvoon. Arto liittyi 2000-luvun alussa Porin prikaatin killan yhtenä alaosastona toimivan Loimaan seutukunnan väpeliikerhoon, jonka johtokunnan jäsenkin hän on. Koronan takia kerhon toiminta on vähentynyt. Kerho hankkii varoja mm. tarjoamalla järjestysmiespalveluja, joiden kysyntä on elpymässä koronaviruksen otteen helpottaessa.

"Veteraanien työtä arvostan ja kunnioitan"

Savonen suree ja harmittelee sitä, ettei viime sotien veteraanien valtavaa työmäärää ja uhrauksia isänmaan vapauden hyväksi esimerkiksi nuori polvi noteeraa aina riittävästi.

- Sama veteraaniporukka oli tieteen

kin avainroolissa myös siinä jälleerakennustyössä sekä aivan valtaviin sotakorvaustuotteiden valmistamisessa ja maksamisessakin maamme kärsiessä vielä laajoista aluemenetyksistä ja omassa maassaan evakoksi joutuneen Karjalan kansan uudelleenasettamisessa.

Nuorempi polvi, eikä valitettavasti aina edes varttuneempikaan polvi, ei tunne näitä valtavia lukuja. Hyvä on muistaa kiittää myös sodan ajan kotirintamaväkeä, niin miehiä, naisia kuin lapsiakin, joilla oli tietysti äärettömän tärkeä rooli siinä, että Suomi säilyi itsenäisenä. Vaikka Suomen sanottiin hävinneen sodan, niin kyllä ratkaisevan tärkeätä oli itsenäisyyden säilyttäminen. Tämä on helppo ymmärtää, jos vertaa Suomen tilannetta esimerkiksi Baltian ja ns. Itäblokin maihin, jotka kärsivät liki 50 vuotta miehityksestä eri tavoin.

Artolle veteraaniaasia on tuttua oman isänkin sotatien kautta. Hän kuului Loimaan seudun miesten Jatkosodassa muodostamaan Jalkaväkirykmentti 35:n III pataljoonaan. Tuleva presidentti **Mauno Koivisto** kuului hänen kanssaan samaan joukkueeseen.

Artokin on valmis allekirjoittamaan suomalaisen kirjailijan ja kotiseututyön suurmiehen **Jalmari Finnen** aina ajan-kohtaisen lausuman "jokainen terve ihminen rakastaa isänmaataan sekä synnyin- ja kotiseutuaan!"

Arto Savonen kuvassa eturivin ensimmäisenä oikealta katsoen. "Henkivartiokomppanian" soturit pääsivät ennen kotiutumista tutustumaan presidentinlinnaan sisältäpäinkin.

Kaartissa olin minäkin!

Varusmiespalvelukseni alkoi 15. heinäkuuta vuonna 1965 Turussa Turun kasarmilla Porin prikaatin 1. pataljoonan 1. komppanian 1. joukkueen 1. ryhmässä! Ainakin vuonna 1965 oli käytössä palvelusajassa yhden kuukauden säästöloma. Normaalistihan varusmiespalvelus alkoi kuukauden 15. päivä helmikuussa, kesäkuussa tai lokakuussa.

Reservialiupseerikurssin suoritin Säskylän Huovrinteellä, jonne koulu oli siirtynyt ensimmäisenä prikaatin osana jo vuonna 1963. Siinä tulivat tutuksi Porsaanharjoituksen maisemat sananmukaisesti "maata myöden". Fyysisesti kovin juttu taisi olla saunalenkki, jonka kääntöpisteenä oli Porsaanharjoitus.

Siihen aikaan Kaartin pataljoonan ykköskomppanian rekrytointi tehtiin muista joukko-osastoista eli tähän "Kekkosen henkivartiokomppaniaan" ei otettu lainkaan alokkaita. Prikaatimme oli yksi miestensä luovuttaja.

Kun palasimme Turkuun, pian oli edessä joko vapaaehtoisten vapaaehtoinen lähtö tai komentaminen Helsinkiin. Meitä varoiteltiin Kaartin olevan "todellinen kurikomppania", jonne ei kannata missään nimessä ilmoittautua, kun komppanianpäällikkö kysyy ensin vapaaehtoisia lähtijöitä.

No, kun ryhmänjohtajat oli koottu kasaan ja ilmoitettu, että neljä meistä lähtee matkaan, päällikkö käski vapaaehtoisten nostaa kätensä. Minä olin ainoa vapaaehtoinen. Kaverit ihmettelivät tilaisuuden jälkeen, miksi näin tein.

Minun pointtini oli se, että nyt maalaispoikakin kerran pääsee helposti himoitsemiinsa paikkoihin kuten Kansallisteatteriin, sinfoniakonsertteihin, oopperaan, Ateneumiin. Ja totta totisesti näitä kulttuuripalveluja kulutin paljon sen noin viiden kuukauden aikana. Lisäksi vanhin sisareni oli valmistunut lääkäriksi ja asui Kaivopuistossa. Siinä minulla oli siviilissäkin lähitukikohta, kun palvelimme silloin Katajanokalla Merikasarmilla, joka on nyt ulkoministeriön hallussa.

Palvelus oli pitkälle vartiopäällikön työtä, johon kuuluivat Pääesikunnan vartio sekä Koskelan ja

Pasilan kallioluolat sekä sitten Helsingin päävartio Mariankadulla vastapäätä presidentinlinnaa. Viime mainitussa oli vartiopäällikkönä kadettiupseeri ja vartioaliupseerina "vakinaisen väen" aliupseeri, joka hoiteli vahdinvaihdot muulloin paitsi klo 22 :n ja kello 6:n välillä. Ryhmänjohtajat hoitivat homman yöaikaan. Vartiopäällikön/vaihdonvetäjän hukeja kertyi osalleni muistaakseni 31 kappaletta.

Komppanianpäällikkönämme oli kapteeni **Tapio Skog**, tiukka mutta äärimmäisen oikeudenmukainen henkilö, jota arvostimme kovasti. Pitkänhuiskea mies, jonka komentosanat KUULUIVAT todellakin. Jos esim. joku suurlähettiläs jätti presidentille valtuuskirjeensä, linnan seinistä "sinkoilivat raplingit" Skogin komentaessa pihalla joukkoaan tarkastuksessa.

Tulin Skogin kanssa tutuksi, kun väepeli kysyi kerran vapaaehtoista "lapsenpiiaksi", kun päällikkö menee illalla juhliin. Ilmoittauduin ja tämä pesti toistui useita kertoja. Skogin tapasin myöhemmin Loimaallakin, kun hän kävi tapaamassa kadettikurssitoveriaan.

Kaartissa ei paljonkaan harjoiteltu varsinaisia sotataitoja. Joskus menttiin Kaivopuistoon sukset olalla ja pidettiin siellä pieni hiihtoharjoitus tai lähdettiin aamulla Östersundomiin tst-harjoitukseen.

Aika kului melkein meno- ja tulomatkaan sekä metsäruokailuun, kun joukossa oli miehiä menossa jo kello 14:n vartionvaihtoon! Kerran olttiin kadettikoulun harjoituksessa, joka jouduttiin keskeyttämään jo toisena päivä kovan pakkasen takia. Olimme liikkeellä polkupyörillä ja sattui niin, että joukkueenjohtajamme, kadetti väsähti jo menomatalla kesken polkupyörämarssimme.

Paljon on hyvässä muistissa mukavia muistoja "armeija-ajasta" niin Turusta, Säskylästä kuin Helsingistäkin. Paljon on ollut ja on kontakteja niin reserviläisenä kuin 44 vuotta kestäneellä toimitajanurallanikin edelleen Puolustusvoimiin sekä maanpuolustus- ja perinnejärjestöihin. Jos ne ovat ottaneetkin, niin sitäkin enemmän ne ovat antaneet.

Loimaan alueosasto toimii

Teksti: Petri Mustajärvi

Porin prikaatin killan Loimaan alueosaston jäsenet vastasivat ja hoitivat Humppilassa Tractor pulling Suomen mestaruusosakilpailun liikenteen ohjauksen 4.9.2021. Tapahtuman järjestäjä oli Varsinais-Suomen Traktoriklubi ry. Päivä alkoi aamulla kahdeksalta yhteisellä liikenteen ohjaajien kokoontumisella ja tehtävänjaolla. Kilpailut alkoivat klo 11.00, mutta jo aamun tunteina näytti siltä, että päiväs-tä on tulossa vilkas ja työntäyteinen. Aamu- ja keskipäivän aikaan Humppilan lasitehtaan ja muidenkin alueen kauppaliikkeiden parkkialueet sekä sivuteiden varret täyttyivät nopeasti eri puolilta Suomea kilpailupaikalle saapuvien katsojien autoista. Sää suosi tapahtumaa ja paikalle saapui noin 3500 katsojaa. Autoja oli ohjattavana niin paljon, että kaikki mahdolliset pysäköintialueet olivat käytössä. Ilman osaavaa ja määrätietoista autojen ohjaamista liikenne ei olisi sujunut tapahtuma alueella. Tämä oli toinen ker-

ta, kun killan Loimaan alueosasto hoiti Humppilan Tractor pulling tapahtuman liikenteen ohjauksen ja ohjaamistehtävissä oli 14 kiltalaista. Killan Loimaan alueosasto on hoitanut usean vuoden ajan myös Loimaan Rompepäivien liikenteen ohjauksen, mikä on Loimaan suurin vuosittainen yleisötapatuma. Lisäksi Loimaan alueosaston kiltalaiset ovat hoitaneet liikenteen ohjausta monessa muussakin tapahtumassa vuosien varrella.

Liikenteen ohjaajat kokoontuivat yhteiskuvaan ja tehtävänjakoon aamulla ennen tapahtuman alkamista.

Alla: Kilpailutapahtuma on käynnissä ja yleisöä on runsaasta radan molemmin puolin.

Tapani Mikola heiluttaa valtuuskunnan puheenjohtajan nuijaa

Teksti ja kuva: Tuula Rahkonen

Raisiolainen viestintäneuvos **Tapani Mikola** valittiin Porin prikaatin killan valtuuskunnan puheenjohtajaksi killan vuosikokouksessa Huovinrinteellä toukokuussa 2018. Hän seurasi tehtävässä kauppaneuvos **Arto Arvosta**, joka teki mittavan työn niin killan hallituksessa kuin valtuuskunnassakin. Valtuuskunnan työskentely oli tuttua Mikolalle jo entuudestaan hänen toimiessaan sen jäsenenä jo 90-luvun puolivälistä saakka. Lisäksi Mikola on toiminut Porin prikaatin tukisäätiön hallituksessa yli kaksi vuosikymmentä. Tukisäätiön kautta kiltta on saanut toiminnalleen hyvin arvovaltaisen tukijajoukon.

Tapani Mikola toimi Raision Puhelinosuuskunnan sittemmin Lännen Puhelin Oy:n toimitusjohtajana vuosina 1975–2007. Mikolan kaudella yhtiössä tehtiin useita fuusioita ja se kehittyi sekä alueellisesti että kansallisesti merkittäväksi ja teknisesti korkeatasoiseksi tietoliikenne- ja tietotekniikka-alan konserniksi. Mikolan työpanos vaikutti oleellisesti myös Finnet Oy:n syntyyn. Eläkkeelle jäätyään Mikolalla oli vihdoin aikaa myös muille hyvillä asioille ja luottamustoimille, joista mainittakoon toimiminen kymmenisen vuoden ajan käräjäoikeudessa lautamiehenä. Vuonna 2007 Mikola aloitti, **Pirkko Työläjärven** seuraajana, Lounais-Suomen syöpäyhdistyksen 100 jäsenen valtuuskunnan puheenjohtajana. Hän koki talouspuolen tietämyksensä tuovan tarvittavaa lisäarvoa yhdistyksen toimintaan.

-Tämä on sitä kolmannen sektorin hyvää työtä, mitä meistä jokaisen kannattaa tehdä. Tämä oli yksi taho, johon halusin aikaani antaa, Mikola toteaa.

Porin prikaatin kiltta on perustamisestaan lähtien ollut kiinteä osa prikaattia ja sen toimintaa. Kiltta tekee arvokasta vapaaehtoista maanpuolustustyötä prikaatin toiminnan kannalta tärkeillä alueilla ja vaalii ansiokkaasti Porin prikaatin sekä sen edeltäjien kunniakkaita

perinteitä. Mikolan mukaan killan rooli prikaatin toiminnan näkökulmasta katsottuna on valtava ja sen näkee kokonaisarvostuksesta. Jäseniä killassa on tällä hetkellä melkein 1500.

- Vuosikokouksien suuri osallistujien määrä jo kertoo, miten tärkeä asia kiltatyö meille on.

Prikaatin toiminta on vuosien saatossa muuttunut paljon ja viime aikoina korona on tuonut siihen omat mausteensa. Killan toiminta heijastuu prikaatin toimintaan ja killan tekemä vapaaehtoinen maanpuolustustyö näkyy prikaatin toiminnan kannalta tärkeillä alueilla, maakunnissa. Killalla on tärkeä perinnettä ja yhteenkuuluvuutta ylläpitävä rooli. **Simo Palokankaan** puheenjohtajakaudella valtuusto linjasi, että killan käytännön toiminnan painopiste keskittetään alueosastoille, joita pääkiltta tukee taloudellisesti muun muassa jäsenmaksupalautuksin. Mikola on iloinen, että alueosastot ovat hyvin aktiivisesti tehneet kiltatyötä tahoillaan.

- Loimaa, Turku ja Salo – täytyy hatua nostaa sille toiminnalle, mitä siellä aktiiviset vetäjät ja sitoutuneet ovat aikaansaaneet, Mikola kiittelee.

Kiltta vaalii prikaatin ja sen edeltäjien kunniakkaita perinteitä. Tästä konkreettisenä esimerkkinä Mikola nostaa esille upseerikerhon säilyttämiseen ja porilaismuseon siirtämiseen liittyvät aikaansaannokset.

- Tämä on parasta mahdollista kiltatyötä. On tärkeää, että joukko-osastoon liittyvät historialliset tunnuksot ja perinteet ovat todennettavissa arvoisissaan paikoissa.

Perinteet velvoittavat meitä ylläpitämään maanpuolustustahtoa sekä muistamaan ja kunnioittamaan edeltävien sukupolvien työtä. Mikola näkee maanpuolustustahdon olevan hienolla tasolla. Yleisen asevelvollisuuden käsite on hänen mukaansa Suomessa laajasti ymmärretty. Lokakuussa on tulossa mietintö siitä, miten naiset saataisiin paremmin toimintaan mukaan.

- Kannatan lämpimästi sitä, että koko ikäluokka, naiset ja miehet, määrättyssä vaiheessa tulisivat yhteiseen kutsuntaan. Porin prikaati on pystynyt ryhdistämään monen pojan elämää, tytönkin, niin, että palveluksen aikana on löytynyt ote omaan elämään. Tämä on hieno asia.

Kiltatyö on myös hyvin pitkälti eri sidosryhmien välistä yhteistyötä. Mikola näkee killan hallituksen ja valtuuskunnan tärkeässä ja keskeisessä roolissa tässä yhteistyöfoorumissa yhdessä prikaatin sekä sen johdon kanssa. Killan hallitus huolehtii omalta osaltaan ja yhdessä prikaatin kanssa muun muassa Porilainen -lehden julkaisemisesta. Lehti on linkki nykyisten ja entisten porilaisten välillä, ja hyvä esimerkki siitä mitä toiminta voi parhaimmillaan olla.

Valtuuskunnan 40 jäsenen kokoonpanollaan, jotka kukin yhteiskunnallisella vaikuttavuudella ja osaamisellaan antavat myös tuen killan toiminnalle, tehtävänä on toimia killan neuvoa ja tukea antavana elimenä. Valtuuskunnan rooli ei ole muuttunut vuosien saatossa, vaan sen tarkoitus on edelleen kytkeä toimintaan sellaisia tahoja, joilla on laaja-alaista yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja jotka tietämyksellään pystyvät tuomaan lisäarvoa yhteiseen toimintaan.

Valtuuskunnassa on tällä hetkellä Mikolan mukaan valitettavan harvalukuisen naisedustus. Sääntöjen mukaan prikaatin komentajan tehtävät luovutettava valitaan automaattisesti valtuuskunnan jäseneksi. Koska komentajien vaihtoväli on ollut viime aikoina vajaa kolme vuotta, niin valtuuskunnan kokoonpano on vääjäämättä komentajapainotteinen.

- Säännöt antavat hurjan pieniä mahdollisuuksia, mutta muuten tarkkailaan uutta potentiaalista jäsenkuntaa, Mikola toteaa. Entiset komentajat ovat Mikolan mukaan hyvin aktiivisesti osallistuneet valtuuskunnan kokouk-

siin. He kokevat porilaisuuden ja prikaatin komentajuuden hyvin merkittävänä ja arvokkaana asiana.

Valtuuskunta kokoontuu kerran vuodessa, killan vuosikokouksen yhteydessä. Tämän lisäksi puheenjohtaja pitää valtuuskunnan ajan tasalla killan ja prikaatin toiminnasta muun muassa säännöllisten tiedotteiden kautta.

- Koronasta johtuen ei viime aikoina ole ollut kauhean paljon kerrottavaa, huomauttaa Mikola.

Yhteiskunnan nopea muutos asettaa haasteita myös perinteiselle kiltatoiminnalle. Vapaa-ajasta kilpailee yhä useampi taho ja vaihtoehtoja, varsinkin nuorilla, on valtavasti. Killan kannalta onkin keskeistä kyetä uudistumaan muun yhteiskunnan mukana kuitenkin alkuperäiset tavoitteet toiminnassaan säilyttäen. Jo pitkään on pohdittu kuinka tärkeänä nuoret näkevät tämän kaltaisen toiminnan. Killan tärkeä tehtävä on löytää oikeat keinot aktivoida tämän päivän nuoret miehet ja naiset mukaan vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön.

- Suuri ongelma tänä päivänä on nuorten mukaan saaminen. Sitä on monesti pohdittu ja pohditaan edelleen. Kun ikäluokka kotiutuu, olisi keksittävä millaista informaatiota kiltta yhdessä

prikaatin kanssa voisi jakaa lähtijöille, jotta reserviin siirtyvät 2-3 vuoden aikana edes harkitsisivat toimintaan mukaan tulemistä. Ukkoutuminen on suuri vaaratekijä tässä toiminnassa, pohdiskelee Mikola.

Kiltatoiminnasta löytyy hyvä arvopohja ja samalla vastapainoa nykyiselle kiivaalle elämänrytmille. Kiltatyö on vapaaehtoista maanpuolustustyötä parhaimmillaan ja se houkuttelee mukansa samanhenkisiä isänmaallisia ihmisiä sotilasarvoihin katsomatta. Mikolalle kiltatyö merkitsee hyviä kavereita ja tärkeitä kontakteja sekä hyvän asian edesauttamista.

- Kaikki maanpuolustuksen eteen tehtävä työ, muuta turvaa meillä suomalaisilla ei ole, on yhteen hiileen puhaltamista ja tahtoa puolustaa tätä maata. Kiltta tekee erinomaisen hyvää työtä tässä asiassa. Pidetään lippua ryhdikkäästi korkealla, vaikka tuulet yhteiskunnassa eivät sitä aina parhaalla mahdollisella tavalla tukisikaan. On tärkeää uskaltaa olla oman asian takana, Mikola vakuuttaa.

Kiltatyötä voidaan varmasti perustellusti kuvata perinnetyön peruskallioksi. Joukko-osastoperinteet ovat arvokkaita ja näitä perinteitä tulee suurella kun-

noituksella vaalia. Porilaisuus pohjautuu perinnejoukko-osaston saavutuksille kunnianpoluilla sen lähes neljän vuosisataisen historian aikana. Kunnia – velvollisuus – tahto, nuo kolme sanaa kiteyttävät sen mikä sisältyy työhön, jota teemme suurella porilaissydämellä.

- Porilaisuus on peruskivi. Olen hyvin maanpuolustushenkinen ja isänmaallinen. Lipun kantaminen muistuttaa meitä siitä, että vuonna 1626 perustettiin jotain suurta ja samalla symboloi sitä, että saamme olla yhtenä viestinviejänä mukana – kyllähän se velvoittaa meitä, kuvaa Mikola kiltatyön merkitystä.

Valtuuskunnan puheenjohtaja kannustaa kaikkia lukemaan Porilaisen "kannesta kanteen". Lehti sisältää paljon hienoa asiaa, mikä laajentaa lukijakunnan näkemystä siitä, mikä on tämän päivän toiminta prikaatissa ja tietysti kertoo myös killan ja alueosastojen kuulumiset.

Mikola haluaa esittää kiitokset myös sotilaskodin vihreille sisarille, jotka huolehtivat poikien hyvinvoinnista. - Valtava hatun nosto heille tästä hienosta työstä, kiittelee Mikola.

Presidentti Sauli Niinistö luovutti Kalervo Kummolalle vuonna 2016 Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun suuren ansioristin. Sääntöjen mukaan suuri ansioristi voi olla samaan aikaan vain kahdellatoista ihmisellä

Kansainvälisen Jääkiekkoliiton varapuheenjohtajuudesta luopunut Kalervo Kummola muistelee Porin prikaatia lämmöllä

Teksti ja kuvat: Asko Tanhuanpää

Porsaanharju tuli tutuksi

Suomalaisen jääkiekkoilun suuruuden ajan pääarkkitehdiksikin syystä kehuttu **Kalervo Kummola** sanoo muistavansa yhä lämmöllä kuukausia, jotka hän vietti vuosina 1965-1966 juuri Turusta Säskylään muuttaneen Porin prikaatin uusissa hienoissa tiloissa. Kummola, 75, pelasi tuohon aikaan aktiivisesti sekä jääkiekkoa että jalkapalloa ja kovempikin ohjelma tuntui kovakuntoiselle varusmiehelle helpolta.

- Porsaanharju tuli tutuksi, mutta ei mitenkään negatiivisessa mielessä. Maisemat olivat kauniit ja maasto kuin tehty juoksemista ja sotilaallisia harjoituksia varten. Muistan vieläkin elävästi 32 kilometriä pitkän Huovinpolun retken, jonka ensimmäiset 20 kilometriä marssittiin porukassa, mutta viimeiset 12 kilometriä sai mennä omalla vauhdilla. Silloin tultiin lujaa, Kummola hymähtää.

- Samaan aikaan kanssani palveluksessa oli muun muassa Huhtamäen johtajaksi sittemmin noussut **Timo**

Peltola, yksi sen ajan parhaista suomalaisista suunnistajista. Hän piti huolen siitä, että vauhtia riitti, jatkaa Kummola.

Kalervo Kummola oli mukana myös aliupseerikoulun oppilaskunnassa, huvitoimikunnan puheenjohtajana. Hänen vastuualueitaan oli jopa tanssien järjestäminen seuratalo Honkalassa.

- Orkesteri koottiin tietysti varusmiehistä. Siinäkin oli mukana nimimiehiä, esimerkiksi **Hillel Tokazier**. Armeijasta jäi ylipäätään paljon hyviä kavereita, osaan olen edelleenkin yhteydessä. Ja RUK:hon Haminaan lähtijöiden nimet muistan edelleen kaikki näiden vuosien jälkeenkin. Siinä porukassa oli mukana myös Porin prikaatin killan valtuuskunnan pitkäaikainen puheenjohtaja, nyt jo edesmennyt kauppaneuvos **Arto Arvonen**.

Kummolan ikäluokka pääsi armeijasta poikkeuksellisesti kuukautta lyhyemmällä palvelusajalla kuin normaalisti. Näin siitä syystä, että valtio halusi säästää.

- Lyhennetty alokausaika meni käy-

tännössä siihen, että olimme Raasissa harjoittelemassa ammuntaa **Kyösti Kallion** nimeä kantanutta kilpailua varten, muistaa Kummola.

Kalervo Kummola oli siis yksi niistä, jotka lähtivät Säskylästä Haminaan reserviupseerikoulutukseen. Matkat kotoa Turusta Haminaan menivät sujuvasti omalla uudella autolla, jonka nuori varusmies oli saanut Australiaan muuttaneelta sotaveteraani-isältään **Eino Kummolalta**.

- Minäkin ehdin viettää Australiassa kolme vuotta, mutta en palannut sinne enää armeijan jälkeen. Suomalaisella reservinupseerilla olisi ollut suuri vaara joutua sieltä Vietnamin sotaan. Muu perhe lähti takaisin ja veljeni asuu edelleenkin Uudessa-Seelannissa sekä kaksi sisartani puolestaan Australiassa, reservin majuriksi ylennetty Kummola paljastaa.

- Kyprokselle rauhanturvaajaksi olin lähtenyt, mutta en päässyt, kun isäni ei suostunut pistämään nimeään alaikäisen poikansa hakupapereihin, jatkuvat paljastukset.

Huovinrinteellä Kalervo Kummola kertoo käyneensä varusmiesaikansa jälkeen useammankin kerran muun muassa sotaharjoituksissa. Viimeksi hän vieraili prikaatissa, kun vuonna 2011 jääkiekon MM-kultaa voittanut toisen entisen Porilaisen eli Rauman Lukon puolustaja **Janne Niskalan** paita nostettiin sotilaskodin kattoon.

Kokoomuksen kansanedustajana yhden kauden istunut Kummola on edelleen aktiivisesti mukana yhteiskunnallisessa päätösteossa muun muassa Tampereen kaupunginvaltuuston kokoomusryhmän vetäjänä ominaisuudessa. Hän on myös Maanpuolustuksen kannatussäätiön hallituksen jäsen ja ilmavoimien tukisäätiön hallintoneuvoston jäsen.

- Ehdin istua vuodesta 1998 lähtien Kansainvälisen Jääkiekkoliiton hallituksessa ja vuodesta 2003 varapuheenjohtajana, mutta ne tehtävät jätin syyskuun lopulla Pietarissa pidetyssä kokouksessa, Kummola kertoo.

Tykistö sai oman jatkosodan muistomerkinsä Kiteelle

Teksti: Pohjankankaan Tykistökillan puheenjohtaja Kimmo Tuomi

Pohjankankaan Tykistökillalta oli tukemassa omalta osaltaan pienellä panoksella Ilmajokista Aallon Patteriston perinnetoimikuntaa tykistön jatkosodan muistomerkkihankkeessa Kiteellä.

Tykistö sai oman muistomerkinsä Kiteen Mustalammella paikalle, josta 19. divisioonan läpimurtohyökkäys alkoi 80 vuotta sitten. 19. divisioonan tykistöön kuului Ilmajoella perustettu III/KTR 10, jonka komentajana toimi **Paul Georg Aalto**. Kalustona oli 12 kappaletta 75 K 17 kanuunaa. Komentajansa nimen perusteella patteristo tunnettiin siitä lähtien Aallon patteristona. Se siirrettiin 26.6.1941 Ilmajoelta rautateitse Punkaharjulle, josta se suoritti 105 kilometrin pituisen jalka-, pyörä-, hevosta ja automarssin Kiteelle. Patteristolla oli mukanaan seitsemän päivän muona

sekä kaksi tuliannosta ampumatarvikkeita. Kiteellä patteristo siirtyi tuliasemiin aivan rajan läheisyyteen Mustalammen maastoon. Hyökkäyskäsky annettiin 10.7.1941.

Tärkeimpinä toimijoina ja yhteistyökumppaneina kolme vuotta kestäneessä hankkeessa olivat Kiteen kaupunki, Kiteen Rajakilta ry ja Aallon Patteriston perinnetoimikunta. Muistomerkin paljastusjuhlaa vietettiin 11.7.2021 Kiteellä ja juhlaa kunnioitti läsnäolollaan mm eduskunnan puhemies **Anu Vehviläinen**. Patsaan paljastusjuhlaan osallistui myös bussilastillinen aaltolaisia perinneaktiiveja 10.-11.7. tutustuen ja osallistuen kahden päivän aikana useisiin eri tapahtumiin rajan tuntumassa.

Muistomerkin laatassa lukee: "On isät täällä taistelleet. Me kiitämme, kunnioitamme ja muistamme".

Pohjankankaan Tykistökillan puheenjohtaja Kimmo Tuomi vas, Vapauden ja Itsenäisyyden Etelä-Pohjanmaan Perinneyhdistyksen puheenjohtaja Tapani Tikkala kesk ja Aallon Patteriston Perinnetoimikunnan puheenjohtaja Pentti Alanko laskevat seppeleen Tykistön Jatkosodan muistomerkillä Kiteellä 11.7.2021. Kuva: Esko Isohannu

TOYOTA
AUTO-CENTER

www.toyotaautocenter.fi

RAISIO LOIMAA FORSSA

”Porilaisia” tapaamassa Huovinrinteellä

Oheisen pakinan kirjoitti 24 vuotta sitten, eli v 1997, Turun ja Porin Sotilasläänin Esikunnan henkilöstölehti ”Sirkkaan” silloinen Porin Sotilastoimiston päällikkö, majuri Vesa Keskinen. Neljännesvuosisadan jälkeenkin monet aatokset lienevät ajan-kohtaisia.

Päivän palvelus alkoi Porin Kyläsaa-resta aamulla kello kuusi. SA-auton ajoonlähtötarkastus ja vaimon hyvästely. Ajo insinöörikapteenin asunnon kautta Huovinrinteen ampumaradalle. Voi että Suomen luonto on keväällä kaunis! Niin kuin kesällä, syksyllä ja talvella.

Tuttu varuskunta ja kuitenkin jotenkin muuttunut. Ampumaradalla ensimmäisiä tuttuja vuosien takaa. Perkule kun mukava tavata. Muistaa etunimet ja kaikkea hauskaa ja tiukkaa palvelusta vuosia sitten.

Muisteltiin prikaatia hevosaikana: Kun tallimestari ei saanut varusvarastolta ajomiehille mitä oli pyytänyt. Kosti: Varusmestarin mentyä ulos vastaanottamaan tilaamaansa ajoneuvoa löysi köydellä kaulastaan mäntyyn sidotun ”alastoman” hevosen. Siitä soittamaan tallille ja itsetietoinen vastaus: ”Sinähän tilasit hevosen!”

Tai kun prikaatia alettiin motorisoida. Saatiin hienoja runko-ohjattuja Terra-metsätraktorimuunnoksia. Niitä sitten tietysti paraateihin. Pataljoonankomentaja tilaamassa itselleen komentajan ajoneuvoa: ”En siten tarvitse sitä peräosaa!”

Ammunnat leppoisasti hyvässä säässä hyvillä radoilla nuorten ammunnanjohtajien johdolla. Olimmeko me nuorina noin arkoja? Vai onko äänenkäyttöohjesääntöön tullut muutoksia. Vai pitikö ennen koventaa ääntä kun järkeä oli vähemmän? Vanhemmat upseerit ainakin antoivat nuoremmilleen kasvatusta ja hyviä neuvoja. Huonojakin, joita ei noudatettu.

Tuttuja satakuntalaisia toimitsijavarusmiehiä. On se kumma. Tapaat kutsunnoissa vain muutaman minuutin, niin kasvot jäävät mieleen. Ihme tietokone tuolla korvien välissä. Parasta nuorten miesten hymynhäive suupielessä parista ystävällisestä sanasta ja tuttuuden ymmärryksestä. Auta armias niitä, jotka eivät ymmärrä suomalaisen miehen syvintä mielenlaatua ja kulttuurimme arvokkainta osaa. Vertaan vaikka kehen tahansa muunmaalaiseen tuttuuni vuosien saatossa. Ei tietoaakaan yhteenkuuluvuuden tunteesta. Sitäkin enem-

män hammashymyä ja turhia opeteltuja sanoja, kutsuvat ”smool toolkiksi”. Kerran kunnolla opetettu ja opeteltu ampumataito kiitettävästi tallella. Ker-toivat, että saisi kuntoisuuslomaa, mutta ei automaattisesti, vaan sitä pitää anoa. Täytynee anoa amiraalilta.

Huuli pyöreänä

Tutut kyselivät mitä Poriin kuuluu? Mitä meinaa, kun toimisto lakkaute-taan?

Mitäpä tuohon vastaat. Odotetaan päätöksiä. Jotka tehdään ja pannaan toimeksi aikanaan. Aloitetaan suunnitel-lu kun sen aika on. Suunnitteluun on upseerit koulutettu. Helppoja asioita ei tarvitse suunnitella. Vaikeita sitäkin enemmän. Pitää istua kannon päähän ja panna piippu palamaan. Jos on aikaa. Jos aikaa on vähän ei ehdi istua. Pitää silti pohtia. Mieluummin porukalla niiden kanssa, joita asia koskee. Ei niin-kään niiden kanssa, joita asia ei koske. Ja ravihevosen silmälaput niskan taakse ja rusettinauhalla kiinni.

Asevelvollisuusasioiden hoito järjes-tetään sotilasläänissä laillisesti kuten tähänkin asti. Asevelvollisten asioiden hoitaminen siirtyy Satakunnan osalta Porista jonnekin muualle. Puhelut oh-jautuvat sinne, missä voidaan palvella ja posti kulkee.

Sotilasläänin komentaja toimii asevel-vollisuusasioiden sotilashallintoviran-omaisena. Tai lainsäädäntöä muutetaan rajusti. Täytyy pitää mielessä.

Hallituksen selonteosta voidaan lukea, että sotilasläänit vastaavat joukkojen perustamisesta ja paikallispuolustuk-sesta sekä niiden rauhanaikaisesta val-mistelusta niin kuin ennenkin.

Mitä ja missä, suunnitellaan kun pe-rusteet on saatu. Näitä kaikkia tietysti nyt aluevastuullisena pohdin kantilta jos toiseltakin. Varmaan ihan turhaan jonkun mielestä.

Pohdin tietysti kaikkea vapaaehtoiseen maanpuolustukseen kuuluvia asioita. Tietenkin. Kun vuosia on näitä yhte-yksiä hoitanut tutuiksi tulneiden vete-raanien, reserviläisten tai yleensä sa-takuntalaisten kanssa. Uttakin ollaan

luomassa. Vapaaehtoisen Maanpuolustusjärjestelmän organisoimista on puuhattu. Joku sitten jatkaa näitä jossakin.

On eletty ennenkin

Porista loppuu viimeinenkin puolustusvoimien esikuntapalvelu ensi vuoden heinäkuun alkuun mennessä. Tunnen paikkakunnan sotilashistoriaa jonkun verran. Tällä kulmakunnalla on nähty ranskalais-englantilaisia sotajoukkoja, tuhosivat ja polttivat Reposaaren 1855. Venäläiset linnoittivat ja pelkäsivät saksalaisten mairinnousua vuosina 1914-17. Suomen omat joukot ylittivät Kokemäenjoen pohjoisesta keväällä 1918. Siitä lähtien täällä on ollut ESIKUNTA, kuten paikkakunnalla on aina sanottu puolustushallintoa. Nimet ja aluevastuut ovat vaihtuneet taajaan, mutta aina on ollut asioista vastaava ESIKUNTA.

Talvisodassa venäläiset pommittivat aseetonta aluetta. Siviiliuhrien joukkohauta on Käppärän hautausmaalla. Jatkosodan aikana vähemmän. Siitä piti huolen Saksan Viidenteen Lentolaivastoon kuuluneet varikko- ja huoltotukikohdan joukot. Mittasuhteita kuvaa se,

että tukikohdan päällikkönä toimi kenraalimajurin arvoinen mies, jonka suoranaisen esimiehen komentopaikka oli Oslon Holmenkollenilla. Saksalaisten esikunta miehitti mm. hotelli Otavan.

Syyskuun 15. vuonna 1944 saksalaiset poistuivat ja jättivät jälkeensä aikasytytyksin miinoitetun lentotukikohdan. Otavan miehitti jonkin ajan kuluttua venäläisen valvontakomission sotaväki.

Miinoitettuun ja osittain tuhoutuneeseen lentotukikohtaan ryhmittyi tilapäisesti sotaväsynyt Lentorykmentti 1. Valvontakomissio oli kieltänyt lento toiminnan, joten kiitoratojen räjäytyskraatereiden täyttämiseen riitti aikaa.

Ilmavoimien tilapäisyys Porissa kesti 41 vuotta. Kesällä 1985 siirryimme Pirkkalaan. Pystymetsään rakennettiin ja yhä rakennetaan yhtä Euroopan tehokkainta hävittäjä- ja koulutustukikohtaa.

Kun kaikkea tällaista historiaa ajattelee, niin väistämättä tulee mieleen: "ei mitään uutta taivaankannen alla."

On sitä eletty ennenkin. Ja organisoitu ja kehitetty. On tehty turvallisuuspoliittisia arvioita ja niiden perusteella kehittämissuunnitelmia. On tarkkailtu "tren-

dejä" ja uskottu mielipidetiedusteluihin sekä tilastoihin.

On myös tehty äkkijyrkkiä politiikan suunnanmuutoksia, kun piirustukset eivät ole toteutuneetkaan. Ei sekään ole ihmeellistä. Aika aikansa kutakin.

Ja eletään vastakin

On vain niin, että työjärjestysten mukaan joku visioi ja suunnittelee suurin linjoin. Toisilla on mahdollisuus haistella maailman trendejä vuosikymmenien päähän. Toiset taas tekevät mitä käsketään. On niitäkin, joita kukaan ei käske.

Iso urakka on edessä sotaväellä. Ei muuta kuin ankarasti rynnäkköön järjestämään asiat halutulla tavalla. Vähän rintaan pistää ja v..... mutta ei se mitään. Niin kauan on hyvä, kun ruuti ei haise eivätkä telaketjut kolise. Liittimet ristissä toivotaan, että trendit ja mielipidetiedustelut on oikein arvioitu. Jos ei, niin suunnitellaan taas uusin trendein.

"Tallin ajomiehille sopivat varusteet ja hevoselle reki perään"--riitelemättä! toivoo majuri Vesa

OLETKO ETSIMÄSSÄ UUTTA KOTIA?

Kruunuasunnot tarjoaa
monipuolisia asumisratkaisuja

Hae Puolustusvoimien palvelukeskuksesta
työsuhdeasuntoa.

Koti sinua varten

OTA YHTEYTTÄ!
www.kruunuasunnot.fi

Liity Killan jäseneksi!

Se käy helposti osoitteessa:
www.porinprikaatinkilta.fi/
JÄSENYYS/Jäsenhakemus

Porin prikaatin kilta ry.

KONEPISTE
Loimaan
can-am

RASKAAN KALUSTON VARAOSAT

www.loimaankonepiste.fi

KIVIKYLÄN

KOTIPALVAAMO

SAVULAAKSONTIE 121

27230 KIVIKYLÄ

KOTOISIMMAT MAUT

WWW.KIVIKYLAN.FI

